

240.

Accuratissima & Succincta
DELINEATIO

Sceleti Humani

h. e.

**TABULÆ
OSTEOLÓGICÆ**

f.

TRACTATUS

PP. Eremitarum Carmelitane de Jonsuie Vigrenis

OSSIBUS

Corporis Humani

Haec tenus nunquam editus, in quo secundum

Methodum recentissimorum Anatomicorum tota doctrina de Ossibus est conscripta, atq; in Tabulas, in Usum Medicinæ Tyrorum redacta

Studio & Opera

D. Davidis Herrmanni

Medic. Pr. Gorlic.

BUDISSÆ

Sumptibus Davidis Richteri

1717.

J. Tobias

**PERILLUSTRIBUS
MAXIME REVERENDIS ac GENERO-
SISSIMIS DOMINIS,
DOMINIS PRINCIPATIIS GORLICEN-
SIS LUSATIÆ SUPERIORIS
PATRIBUS PATRIÆ
GRAVISSIMIS,**

Dominis suis ac Patronis omni obseqvii cul-
tu devenerandis, cum appreciatione omnigenæ prospe-
ritatis, hocce Specimen consecrat.

**D. David Herrmann, Gorlic.
Medic, Practic.**

Bj. Briem. F. N. 1

• • •

*Perillustres, Maxime Reverendi ac Genero-
sissimi,*

Domini & Patroni Gratosissimi.

CUm per Dei gratiam tempus iterum ap-
paruerit, qvo Comitia Vestra Anniver-
saria Publica, à priscis temporibus usui publi-
co universæ nostræ superioris Lusatiae sanctè
dicata & destinata, in Panegyri solenni admo-
dum, reiterantur, neminem fore facile confi-
do, qvinon gratô animô hanc Dei pronœam
agnosceret, atq; tantis Viris, qui fulcra atq;
Columna salutis nostræ publicæ pariter atq;
privatae jure meritoq; habentur, optima
qvæq; apparetur. Nostra sane Lusatia,
tantis columnis & Viris suffulta, qvorum or-
thodoxa pietas, excellens eruditio, omnisq;
optimè administrandæ Reipublicæ cognitio
atq; peritia, ex Principiis & fundamentis opti-
morum multo labore, multisq; periculis, judi-
cioq; exaltato atq; subacto acqvisita, ac con-
tinuo cum successibus exoptatissimis atq; uti-

* * *

lissimis, hucusq; exercita, maximè perspecta
atq; cognita habetur, non potest non esse o-
mnium felicissima, salvis tot prudentibus Rei-
publicæ Fulcris & diligentibus Imperii, salva
qvoq; cujusvis salus cunctis temporibus tam
fagæ qvam togæ deprehenditur. Deus Regi-
men hoc Illustre & Generosissimum in insi-
gne Ecclesiæ & Politiæ commodum à seculo
in seculum, atq; in omnem æternitatem cle-
mentissime conservet! Omnia proinde no-
strum ex merito intererit, ut qvivis cordatus
incola, sive sit Theologiæ, sive Juris pruden-
tiæ, sive Medicinæ , sive Oeconomiæ dedi-
tus, in id sedulo incumbat, ut tot tantisq; Ful-
cris, Patronis atq; Evergetis, qvorum curæ
tutelæq; omnia nostra cum Deo innituntur,
gratum atq; acceptum, religiosum atq; offici-
osum sese offerat atq; mancipet. Ego mini-
mus ex Vestratisbus, qvibus dulce solum pa-
tria, Lusatia superior nostra & Principatus
Gorlicensis est, præsentem me sisto, humillimè
offerens Specimen aliquod Anatomicum, in

Tabu-

Tabulas redactum, ad corpus Humanum
spectans, non totam Humani Corporis ma-
chinam seu fabricam, sed tantum ejus partem
externam ac minimam complectens. Constat
enim inter omnes, & præprimis inter Medici-
næ Candidatos, quantum utilitatis & coño-
di obveniat, prolixum Medicinæ scrutinium
& studium in Compendio Tabulis inclusum
ad manus & ob oculos habere, qvibus in Col-
legiis & in suis Conceptibus circa hanc vel
illam materiam Anatomicam breviter & suc-
cincte cognoscendam commode uti possint.
Hinc animus mihi est, Anatomiam integrum
juxta principia & modos Modernorum Ana-
tomicorum in partes certas distributam pro-
mulgare, ut ope Tabularum istarum qvivis
Medicinæ Tyro accuratam cognitionē Ana-
tomiae corporis Humani interioris & exterio-
ris facillimo negotio sibi possit comparare.
Vobis vero, *Viri Perillusres. Maxime Reve-
rendi ac Generosissimi, Mæcenates optimi Ma-
ximi, Vobis, inquam, Fulcris nostræ Lusatiae*

* * *

Superioris Splendidissimis, has primitias *Anatomicas Osteologicas* tantum offero, do, consecro, sub qvorum tutelâ & curâ & Patrocinio vivere & Praxin qvoq; meam Medicam exercere cum Deo constitui, de Veltra Potentia & Promptitudine juvandi mei optima qvæq; mihi promittendo, enixisse etiam atq; etiam supplex contendens, velint Primitias hasce Anatomicas benigno animo & serena fronte, haut gravatim accipere, meorum studiorum atq; conaminum patentes Promotores & Patronos sele exhibere, persuasissimumq; sibi habentes, me omne tempus, omne studium, omne corporis & mentis meæ meditamentum eo esse intensurum, qvo desiderii Vobis & Vestratisbus interviendi luculentissimum prostatre possit testimonium. Hilce *Vos, Vestræsq; Familias Perillustres & Generosissimas*, Deo ter optimo terq; Maximo, cum precibus enixissimis ad Deum fusis, humillime commendo, ad cineres usq; perseverans

VESTRORUM NOMINUM & NUMINUM

Scribeb. Gorlicii
in Ædibus Paternis
d. 8. Januar. Anno

1717.

Cultor perpetuus & subjectissimus Ciliens,

D. David Herrmann, Gorlicens.
Medic. Practicus.

J. B.

LECTOR BENEVOLE.

Habebis hic novas *Tabulas Osteologicas*, qvæ ad methodum & normam Recentissimorum & Hodieñorum sunt accommodatae. Novi quidem, multos nasutulos risum moturos, qvod collecta & excerpta mea publico tradere, ausus sim. Sed, Mome, a parva etiam candela radios dimitti, scito, licet non in insignes dissipentur ambages. Collegi non solum in Curriculo meo academico varias observationes, qvas a Viris Rei Anatomicæ peritis per discursum audivi, sed qvoq; in Anatomis publicis & sectionibus privatis varia alias cognita atq; etiam, intimius inqvirendo, alias operta, nova observavi aperta. Imprimis in Illustri Academia Lipsiensi tanta mihi affulsa fortuna, ut non solum celeberrimorum, Anatomicorum *Rivini*, *Pauli*, *Schacheri* & *Nabothi* interfuerim Collegiis, atq; eorum Discursus, quantum possibile, amotaverim; sed & ipse inclyto Professori Anatomices *D. Pauli*, Anatomiam publicam verbis & factis profitenti a manu steterim. Fateor qvoq;, qvod etiam aliorum Anatomicorum Scripta, imprimis *Tabulas Anatomicas à Celeberrimo Welschio* egregie conscriptas, *Anatomias Bartholini*, *Verheyn*, *Ruyschii*, &c. perlustraverim, & ex his *Doctrinam de Ossibus Corporis Humani* in epitomen redegerim. Praeteritis temporibus sane *Tabulae Anatomicæ Welschii* antecelluerunt; ast cum ab Anno 1697. ad hodiernum usq;, varia imprimis in *Osteologia* ab accuratioribus Anatomicis sint observata & detecta, qvæ alias fuerunt abscondita & obiecta: Iubuit hæcce novissima, quantum fieri potuit, *Tabulis præsentibus* in apricum producere. Profecto erubescentem, si silentio vellem præterire, qvod Inclyto *Rivino* & oculato *Nabobo*, Viris Re Anatomica consummatissimis, meam qvalemcunq; scientiam Anatomicam magna ex parte debeam, qvi differendo & secando suis Auditoribus omnia necessaria sedulo & fideliter ob oculos posuerunt & incalcarunt. Itaq; hæcce conamina mihi non imputaverim, sed tanquam fructus discursuum Celeberrimorum Anatomicorum existimaverim, atq; mihi id non sumam, ac si omnia ex meo deprompta sint cerebello. Certo autem, Benevole Lector, Tibi persvasum habes,

◎ ◎ ◎

bes, hascē Tabulas Osteologicas non pro Viris rei Anatomicæ peritis,
sed in usum & commodum Medicinæ Tyronum esse conscriptas & edi-
tas. Quemlibet Commilitonum non pœnitibit, si has plagulas horis
succisivis perlegerit, siquidem omnium ossium accidentia accuratius per-
lustravi, & uti in Anatomis publicis, sectionibus privatis & Collegiis
anatomicis observavi, fideliter apposui. Si vero, uti nemo absq; ma-
cula, non omnia omnium gustui sint accomodata, liceat etiam do-
ctiora & magis nova addere inventa. Præsentes Tabulas pro ingenii
modulo contexui. Tandem, si hæ primiæ fuerint acceptæ, imposte-
rum, Myologiam, Nevcologiam, Adenologiam, Splanchnologiam,
atq; totius Corporis Humani fabricam, in modum Modernorum in
Tabulis publico offerre; nec non varia secretiora in Chymia, Alchy-
mia & Praxi observata orbis literarii judicio & commodo subjicere, me-
cum constitui. Interim Benevole Lector, non nimis rigide & pro
affectu, sed pro more Tuo, hoc est, benevole censeas, & errata, si qvæ
irrepererint, typographica, qvæ ob temporis angustiam corrigi non po-
tuerint, haut gravatim corrigas. Tibi reciproca pollicear officia
& judicia. Vale! Scribebam Gorlicij die 2. Januar.

Anno 1717.

PARS

I

Pars I.

De Ossibus in genere.

Notanda sunt sequentia.

I.

Definitio. Os est pars durissima corporis humani, alba & sensu expers, inserviens ad stabiliendas reliquias corporis partes. *In scelto utr. fluv. scunt.*

2. *Divisio in Ossa* { Capitis,
Trunci,
Artuum.

3. *Numerus.* In adultioribus subjectis ut plurimum numerantur 209. exceptis ossiculis Sesamoideis, interdum plura, interdum pauciora; & differt numerus ratione aetatis, dum in pueris pauciora quam in adultis numerantur, siquidem, crescentibus annis, in adultis cartilagini in ossa degenerant.

4. *Figura.* Alia ossa sunt longa, alia brevia, alia plana, teretia, crassa, levia & tenuia.

5. *Substantia.* Componuntur ex fibris, quae nihil, aliud sunt, quam filae seu filamenta recta, rotunda, obliqua, oblonga; & fibrae haec juxta se positae efficiunt lamellas, quae lamellae supra se collocatae efformant ossa, atque secundum Welschium, ossa accuratius examinata nihil aliud esse, nisi tendinum & membranarum iis adhaerentium merae continuationes densius compactae, omnisque generis vasis resertae, deprehenduntur.

6. *Nutritio.* Ossa suas habent arterias & venas, quae sanguinem adducunt & abducunt.

7. *Accidentia I.* 1. *Periostium,* ubi not.

1. *Definitio.* Est membrana tenuis, ossa, exceptis dentibus, investiens.

2. *Nomen.* Dicitur *pericranium*, si cranium tegit; quae autem reliqua ossa cingit, vocatur *Periostium*.

3. *Origo.* Est continuatio durae matris, dum eidem connectitur, quod videmus in embryonibus, quorum ossa cranii per futuram coronalem nondum connexa sunt.

4. *Substantia.* Constat ex fibris, nervis, & habet suas arterias & venas.

5. *Usus est*, ossa tegere, ab injuriis externis defendere & sensationem concedere.

A

2. *Ligae-*

2. **Ligamentum**, qvod est propago musculorum & membranarum, pro connexione ossium aliorumque partium.
3. **Medulla**, in qua
- 1. **Substantia**. Est materia oleosa, coloris subalbidi, & oritur ex arteriis & venis, ex quibus nutritur & obvolvit tunica quadam.
  - 2. **Situs**. In cavo plurimum ossium reperitur.
  - 3. **Ussus**. Ossa corroborat, articulationes lubricat & humorem mucilaginosum, qui inter articulationes inventur, & *Synovia* dicitur, temperat.
4. **Cartilago**. Est pars dura, albicans, flexibilis & lubrica, pluribus ossibus adnata, atque ex fibris, uti ossa, & lamellis constat, quae in senibus in ossa ut plurimum degenerat. Obvolvit membranam subtili, *Perichondrium* dicta, & nutritur suis vasis sanguiferis, atque multum facit ad ossa stabienda & munienda, motum ossium facilitandum, ossa lubricanda.
5. **Processus** sive *Apophyses*. Sunt eminentiae ossium sive tubercula ossea continua cum ossibus. Si processus magnus & rotundus est, *Caput*, si acuminatus, *Rostum* vel *Spina*, si gracilis pars capiti subjicitur, *Cervix* dicitur.
6. **Appendix** sive *Epiphysis*, & est os parvum ossibus adnatum atque contiguum cum illis.
7. **Cavitates**. Si sunt profundissimae, dicuntur *Sinus*, si non profundè penetrant, vocantur tantum *Cavitates*, quae etiam seperiuntur profundiores & leviores.
8. **Foramina**, per quae vasa omnis generis & musculi transeunt, & sunt vel majora vel minora.
8. **Ussus** est, stabilire ac firmare reliquias corporis partes, instar fundamenti seu basis, originem & finem praebere variis musculis, partes nonnullas ab injuriis externis defendere, atque pro usu peculiari variis operationibus multum contribuere.

Pars

3

Pars II.

Tabula I.

De Connexione Ossium in genere.

Not.

Connexio ossium sit

Laxia, seu
cum Motu
manifesto,
ubi 3. Species:

1. *Evidētēs*, seu *Inarticulatio profunda*,
qvando cavitas excipiens maximè profunda
& caput, qvod in cavitatem inseritur, &
ab ea excipitur, oblongum & magnum est;
v. c. articulatio ossis femoris cum osse inno-
minato, & ossis humeri cum scapula.

2. *Aēθrōdēa* s. *Articulatio superficialis* sive
levis, cum cavitas excipiens est levis & su-
perficiaria, & caput, qvod excipitur ab ea
valde & obtusum & depresso est; v. c.
articulatio radii cum ulna, ossium tarsi inter
se, fibulæ cum tibia, &c.

3. *Tīzslavū* s. *Articulatio mutua*, ubi os
idem excipit & excipitur, v. c. articulatio
vertebrarum inter se, tibiæ cum astragulo,
ossis femoris cum tibia & ossis ulnæ cum hu-
mero &c.

Stricta, vel

cum Motu obscuro, qvando ossa planè non moventur, licet in-
articulentur, uti inarticulatio superficialis osium carpi &
tarsi inter se, & inarticulatio mutua osium metacarpi &
metatarsi cum ossiculis carpi & tarsi.

scad sensum

Sine medio
& dicitur

¶. per Σύμ-
Φυσιν sive
Concretio-
nem , qvæ
est vel;

cum Medio
& vocatur:

1. Ραφή s. *Sutura* , qvando ossa inter se , instar compositionis vestium ex pluribus pannis , laceratis , conjunguntur , v. c. connexio ossium cranii inter se.

2. Αρμονεία s. *Coagmentatio* , qvæ per simpli- cem lineam rectam aut obliquam ossa conne- cit , v. c. connexio ossium maxillæ superioris inter se.

3. Γέμφορε s. *Conclavatio* , si unum os alteri tanquam clavus infigitur , v. c. connexio den- tium cum alveolis suis in utraque maxilla.

1. Συνχόνδρωσις s. *Cartilagineosa* , qvando me- diante cartilagine ossa connectuntur , uti articulatio maxillæ inferioris cum ossibus tem- porum sterni cum costis . &c.

2. Συνένθρωσις , Συνδεσμώσις s. *Ligamentosa* ; sic per ligamentum connectuntur os femoris cum osse ischio.

3. Συνάρχωσις s. *Carnosa* , cùm ossa inter se cohærent , mediante , carne s. musculo , v. c. os hyoides cum scapula per musculum cosaco- hyoideum &c.

Tabula 2.

De Connexione in specie, sive ossium Cranii & Maxillæ Superioris per Suturas.

Not.

1. **Definitio.** Connexio per Suturam nihil aliud est , qvam si ossa ita interse- cœunt , ac si duæ serræ dentatim conjunguntur.

2. **Divisio** | 1. **Suturas** | **Proprias** | **Veræ** | 1. **Frontalū, Coronalū**, qvæ ascendit
Sutura- | **Cranii 15.** | **Cranii** | 3. | ab interiori parte ossium tem-
rum in: | qvæ iterum | 9. | & sunt. | porum ad summum inter os
dispescun- | | | | frontis & ossa sincipitis , qvæ
tur. | | | | ambo inter se connectit.

2. **Sagittalis, Recta**, qvæ oritur ab
angulo suturæ lambdoideæ in
medio

medio ossis occipitis, & dividit in transitu per longitudinem ossa bregmatis, atque finitur in medio suturæ coronalis. In principio Sagittalis suturæ observatur *Ossiculum*, qvæ ratione figuræ dicitur *Triangulare Paracelsi*.

3. *Lamboidea, Ypsiloidea, Angulosa*, qvæ est inter ossa bregmatis & occipitis, & ascendit in posteriori capitis parte utrinque à basi occipitis oblique ascendit, & in medio capitis, secundum longitudinem considerati, in angulum coit. In hac sutura nonnunquam observantur parva *Ossicula*, qvæ ab inventore dicuntur, *Wormiana*, ut plurimum 6 vel plura, vel pauciora.

Spurie 1. *Temporalia, Squamosa, Corticalia*, in utroque latere, qvæ ossa temporum cum ossibus sincipitis connectit.

Squam. 2. *Cunealis*.

3. *Lamboidea Inferior*.

4. *Transversalis posterior ossis cuneiformis*.

5. *Transversalis anterior ossis cuneiformis*.

19. *Ethmoidea*.

- Communes ossibus cranii & maxilla superioris 6.*
1. *Superciliaris*, qvæ dividit os frontis ab osse Zygomatico.
  2. *Orbitalis externa*.
  3. *Frontalis inferior*.
  4. *Zygomatica*.
  5. *Septuosa posterior*, qvæ distinguit os vomeris ab osse cuneiformi.
  6. *Septuosa anterior*, qvæ in cavitate narium os cribrosum ab osse vomeris distinguit.

2. Suturas Internæ	2.	1. Septinarium Superior.
Maxilla Superioris Proprias 8. qvæ sunt:		2. Septinarium Inferior, qvæ dividit ossa na- rium à processu ossis Zygomatici,
	Externae 6.	1. Zygomatica propria, qvæ est inter os Zy- gomaticum & maxillare,
		2. Lacrymalis, qvæ ambit os lacrymale.
		3. Narium laterale, qvæ nares distinguit ab adjacenti osse frontis,
		4. Narium media, qvæ ambo ossa narium à se invicem secundum longitudinem dividit.
		5. Palatina lateralis media
		6. Palatina transversalis } in ossibus palatinis.

Pars III.

Continet in se   1) Divisionem Generalem } totius Sceleti hominis adul-
                         2) Divisionem Specialem } tioris.

Ossa Sceleti Hominis adultioris generatim Dispescuntur in

Ossa

I. Capitis,
qvæ iterum
dividuntur
in

Cranium.
Hujus sunt
16. Ossa,

Externorum

8.

1. Os Frontis.
2. & 3. Duo ossa Sincipitis.
4. Os occipitis.
5. & 6. Duo Ossa Temporum.
7. Os Cibrosum.
8. Os Cuneiforme,

Internorum
in quolibet
latere.
4. Os cibula
Auditive
dicta.

1. Malleus.
2. Incus.
3. Stapes.
4. Os orbiculare.

Maxillam Superiorem, qvibus
constat ex II. Ossibus sunt,

4. Incisores,
2. Oculares.
8. Molares.
2. Dentes Sapientiarum.

1. & 2. Duo ossa Zygomatica.
3. & 4. Duo ossa Lacrymalia.
5. & 6. Duo ossa Maxillaria in
qvibus Dentes 16.
7. & 8. Duo ossa Nasi.
9. & 10. Duo ossa Palati.

II. Vomer.

II. TRIBUS

Maxillam inferiorem, in qua
Dentes 16. { 4. Incisores.
2. Canini.
8. Molares.
2. Dentes Sapientiae.

Os Hyoideum.

II. Trunci,
divisa in { Septem Vertebræ Colli.
Vertebris 33. { Duodecim Dorsi seu Pectoris.
sunt { Quinque Lumborum.
Quinque Ossis Sacri.
Quatuor ossis Coccygis.

Costas, quvarum in quo-
libet latere 12. { Costas Veras, quæ sunt 7. Supe-
& dividuntur in. { riores.
Spurias, quæ sunt 5. Inferiores.

Scapulas Duas.

Claviculas Duas.

Sternum, quod constat ex { Capite.
Manubrio.
Mucrone.

Ossa Innominata,
quorum sunt
tria. { Os Ileum.
Os Ischium.
Os Pubis.

III. Artuum
sunt Artus. { *Brachia*
Duo,
quæ sunt. { *Os humeri* consistens ex uno in quo-
libet brachio.
Cubitus, ubi { *Os ulnae*, in quolibet
{ *Os Radii* } brachio.

<i>Inferiores</i>	<i>Pedes Duo</i>	<i>Manus</i>	<i>Carpum</i>	1. <i>Cotyloides</i>
		qvæ dividi- tur in	qvod con- stat ex 8. Ossibus	2. <i>Semilunare.</i>
			<i>Strobiloï-</i> <i>deis dictis</i>	3. <i>Cuneiforme.</i>
			<i>funt:</i>	4. <i>Bisforme.</i>
				5. <i>Trapezoides</i>
				6. <i>Trapezium.</i>
				7. <i>Maximum.</i>
				8. <i>unciforme.</i>
				<i>Metacar-</i>
				<i>pum compositum ex 4. ossibus in</i>
				<i>qualibet manu.</i>
			Digitos 5. s.	1. <i>Pollex.</i>
			in qualibet	2. <i>Index.</i>
			manu:	3. <i>Medius.</i>
				4. <i>Annularis.</i>
				5. <i>Auricularis.</i>
			<i>Femur</i>	<i>in qvolibet pede unicum.</i>
			<i>Crux</i>	<i>Tibia,</i>
			<i>compositum ex</i>	<i>&</i>
				<i>Fibula.</i>
		Pes Extre- mus, qvod	<i>Tarsum,</i>	1. <i>Astragalus.</i>
		dividitur	ubi 7.	2. <i>Calcar.</i>
		in	<i>Ossicula</i>	3. <i>Naviculare.</i>
				4. <i>Cuboides.</i>
				5. - <i>Majus.</i>
				6. - <i>Minus.</i>
				7. <i>Cuneiforme Medium.</i>
			<i>Metatarsum</i> ,	<i>qui constat ex 5.</i>
			<i>Ossibus.</i>	
		Divitos	1. <i>Pollex.</i>	
		quinque	2. <i>Index.</i>	
		sunt	3. <i>Medius.</i>	
			4. <i>Paramesus.</i>	
			5. <i>Minimus.</i>	

2. *Divisio Specialis.*

Postquam *Sciagraphia sive Delineatio Osteologie* fuit præmissa, nunc in specie
de Ossibus erit agendum, & quidem in

SECTI-

SECTIONE I.

Ossibus Cranii.

Tabula I.

De

De Osse Frontis.

Notanda sunt seqventia:

1. *Nomen* Communiter vocatur. *Os Frontis*, alias audit os verecundum, coronale, os puppis, proræ.

2. *Substantia*. Componitur ex Laminis { 1. Externa, alias ossa nuncupatur, duabus; { 2. Interna, qvæ audit etiam vitrea,

Not. Inter has laminas continetur *Meditullum* five corpus quoddam molliusculum

intus cochlearis & medullosum. Diploe.

3. *Figura*. Est imperfectè Circularis, referens octo angulos & sex latera; Externa superficies est rotunda & glabra, interna vero concava.

4. *Numerum*. Unicum tantum os est in adultis, quandoz *est sagitalis dia. in 2 opa.*
in infant. rpl.

5. *Processus* { Externi 3. in { Unus in cantho oculi externo,

9. qvolibet latere { Alter in cantho oculi interno,

& oculo: { Tertius in parte anteriori & dicitur *Cornu*

Albucasis. apoph nasalis rostrata.

Interni 3. { Unus Supra Cristam Galli. *Sutura frontalis.*

{ Secundus & Tertius sunt Laterales.

Eminentia mure in equalis, supra portionem orbitalem.

6. *Cavitates* { Externæ 3. { 1. Orbitaria dextra.

6. { 2. Orbitaria sinistra.

{ 3. in medio ossis frontis. *Sutura magna ethmoidalis.*

{ Internæ 3. { 1. & 2. sunt in parte inferiori in qvolibet latere,

pro stibinorum loborum cerebri.

{ 3. est in partis superioris toto ambitu, in qua tota cerebri pars anterior superior convexa sita est,

7. Sinus, quorum numerantur 2. Dexter & sinister, qui dividuntur per septum osseum, in quibus locatum est Meditullium insuper etiam multæ reperiuntur parvæ cellulæ & per foramina duo respondent cavitati narium.

8. Foramina Externa 12.
- 15.

- 1. Par orbitarium superius majus, quod in cantho interno reperitur, & per medium superficiorum, (per quod ramuli paris quinti nervorum transiunt) progreditur.
- 2. Par orbitarium Minus Superius, sub majori situm, & desinit in sinus frontales.
- 3. Apertura sinus frontalium, quæ communicant cum cavitate narium.

4. 5. & 6. Paria interna Orbitaria: Anticum,
hos sive depositum Medium & Posticum appellata. *Hæc foramina quando communica se in ope ethmoidis*
Internæ 3. { 1. Supra Cristam Galli,
2. & 3. in parte antica crista galli
vana hinc inde pro habere vaso

9. Connexio est cum 12. ossibus: Superius cum 2. ossibus sincipitis per suturam coronalem; lateraliter cum 2. ossibus temporum; anterior cum 2. nasalibus, 2. lacrymalibus, 2. Zygomaticis; internè cum osse cuneiformi & cribroso.

Not. In Infantibus os Frontis per Suturam sagittalem, per medium ad nasum usque transientem, dividitur in duo ossa, quæ autem crescentibus annis, coalescent in unum os, ut vix suturæ vestigium appareat,

Tabula 2. De Ossibus Sincipitis.

Notentur.

1. Nomen. Hæc bina ossa in utroque latere unum, dicuntur *Ossa Sincipitis*, verticis, rationis, cogitationis, parietalia, arcualia, nervalia, græci, ossa bregmatis.

2. Sub-

2. **Substantia.** Horum ferè est uti præcedentis ossis frontis ex duabus laminis composita, interjecto meditullio. *Diploœ.* Externæ & ^{irregularis} *incisura temporalis.*
3. **Figura** est quadrangularis, qvqdilatera inæqualis, scil. Latus Superiorius, inferius, anticum, posticum. *hinc 4 anguli & antres. 2 posteriores.*
4. **Numerus**, qui est binus.
5. **Sinus**, qui est inter os frontis, & os occipitis in parte superiori calvaria. *Supr. et ant. frontalis dicty. / Inf. et anti. temporalis dicty. / Post. et ang. occipitalis sphæroides. / Ant. et ang. mamillosus.*
6. **Cavitates** Externæ 2. in qvilibet osse una tantum, & merè sunt impressiones, ac variant ratione profunditatis in subjectis.
7. Internæ 5. { 1. & 2. Majores, qvas pars cerebri superior oculatur.
- { 3. & 4. Minores, per qvas transit sinus lateralis duræ matris, in angulo posteriori partis inferioris. *portio incisiva sing. lateralis.*
- { 5. Communis est, pro situ sinus falciformis duræ meningis. *de Troile Sagittalis*
- Incilia* Dantur Sulci seu *foveola nonnullæ*, pro situ arteriarum *Gra.* *duæ matris.*
- verticale* et Impressiones alia vagæ.
7. **Foramina** 2. Par Parietale dictum, prope Suturam sagittalem, per quæ vasa sanguinea tranleunt, *a: Incisura magna temporalis in Margine inferiore.*
8. **Os Triangulare Paracelsi** dictum, qvod in fine suturæ sagittalis observatur, non autem in omnibus subjectis.
9. **Connexio** est cum osse frontis, per suturam coronalem, cum osse occipitis per suturam lambdoideam, scil. cuneiformi, duobus temporum per suturam squamosam. *in Superioribz crasis oris inter se per suturam sagittalem, cum ante rioribz, et anter. + posterioribz crasis ubi* *it p. anguli crassi port. et inf. in portio manillæ opus temporum.*

Not. In infantibus circa congressum suturæ coronalis & sagittalis membrana reperitur, Fontanella dicta, quandoq; adhuc in adullitatem os circumscripsum rhomboidale deponetur dicitur.

Tabula 3.

De
Osse Occipitis.

Notentur.

1. *Nomen.* Dicitur *os occipitis*, *memoriæ*, *pyxidis*, *poræ*, *basilare*.

2. *Substantia*, quæ est omnium ossium craniæ crassissima in parte superiori; in parte inferiori autem circa condylos & foramen magnum tenuissima.

Intrus Rhomboidis irreg. figz.

3. *Figura.* Alii volunt figuram triangularem, sed ego vidi septangularem. *Septem oris terminatur et Septem angulis.*

4. *Situs* est in parte posticæ capitis sive crani.

5. *Processus*, quo-
rum sunt 6,

Externæ 3.

2. Condylæ circa foramen magnum, pro
connexione cum prima vertebra.

Tertius seu Medius, qui à foramine
magno ascendit, pro insertione mu-
scularum, recti interni ^{anteriori} majoris &
minoris occipitis. *Apoph. Sphen. Oci-
pis. Capitolo. Spheno. Oci-
pis. anguli ingre. q. partione foran. lucen. for-
mato.*

Internæ 3.

Duo in foramine magno occipitis, juxta
processus petrosos.

Unus longitudinalis, qui cavitates inter-
nas à se invicem distingvit.

6. *Cavitates* Externæ 6.

2. Semilunares Majores, pro insertione mu-
scularum occipitis, scil. cucullaris, splenii,
complexi, mastoidei. *non tan. invocablo.
ne quam eminatio musculi puer-
culi si cum præbent.*

2. Semilunares Minores, pro insertione mu-
sculi occipitis, recti majoris, minoris & ob-
liqui superioris.

2. circa condylos, port. eord. ad recip. 1^æ Verti colli.
Inter.

- Internæ 12.
- 2. Majores, instar sovæ, pro situ loborum dorum posteriorum cerebri.
  - 2. Minores, lobis duobus posterioribus cerebelli dilati.
  - 2. Laterales oblongæ, pro finubus laterali-
bus.
  - 2. prope foramina jugularia, ubi sinus laterales
in venam jugularem abeunt.
  - 2. in latere dextro & sinistro baseos occipitis.
Una in processu medio interno. *supra pars longa*
Una ascendit à foramine magno versus sellam
turcicam. *ad apophysis processus oblongi et arterias vertebræ.*
7. Foramina Externa 3.
- 2. supra condylos occipitis, prope processum pe-
trosum, per quæ venæ a musculis capitis rede-
entes ad sinus laterales transeunt. *Foramina condyloidea*
Unum supra processum medium externum, pariter
pro transitu venæ muscularum capitis ad sinum
circularem Willisi.
- 10.
- Internæ 7.
- 2. Foramina Jugularia, *scilicet carotica*, ad for-
mam processus jugularis.
  - 4. Lingua Motoria, ad latus primi, pro ingresso
arteriarum cervicalium, & nervorum linguae mo-
toriorum exitu.
  - 1. Azygon seu Foramen Magnum occipitis, pro
transitu medullæ oblongæ. *art. vertebræ. N. spin. et N. spinae*
8. Ossicula varia. In Sutura lambdoidea, quæ os occipitis ab Ossibus sincipi-
tis distinguit, inveniuntur ut plurimum 6, interdum etiam plura vel
pauciora ossicula, quæ ab Inventore Wormio dicuntur *Warmiana*, nec
in omnibus subjectis prostant. *clavi dicuntur.*
9. Connexio est superius cum 2. ossibus sincipitiis per suturam lambdoideam, ad
latera cum 2. Ossibus temporum; inserens cum osse cuneiformi per
synchondrofici coaptationem, & prima vertebra colli per inarticulationem.
- Not. In infantibus ex 4. componitur ossibus, quæ, crescentibus annis, in
unum coalescant.

Tabula 4.
De
Ossibus Temporum.

Not.

1. *Nomen.* Hæc bina, in utroque latere unum, dicuntur *Ossa Temporum*, *Polyoidea*, *acustica*, *parietalia*, *lapidosa*, *petrosa*, *squamosa*, *mendoza*.
2. *Sita* sunt ad latera capitis, ubi aures affixæ sunt, *theā opēū auditōni Organī*.
3. *Substantia* est superius tenuissima & squamosa; inferius verò crassior & admodum inæqualis.
4. *Figura* valde est irregularis; alii volunt trilateralem seu pyramidalem, alii ad circularem accedentem; sed potius est semicircularius superius, & inferiorius maximè inæqualis.

<i>Processus</i>	<i>Externi</i> 6,	2. <i>Obtusi</i> , crassi, beeves & intus cavernosi, <i>Mamillares</i> seu <i>Mastoidei</i> dicti, ubi musculi mastoidei inseruntur.
		2. <i>Styloidei</i> , styliformes, graphoidei, belenoidei seu plectrum dicti, oblongi, graciles & acuti, profirmaadis musculis ossis hyoidis & linguae.
<i>Cavitates</i>	<i>Interni</i> 2.	2. <i>Zygomatici</i> seu <i>Jugales</i> , sive pars ossis jugalis.
		qui alias vocantur <i>Processus Petrosi</i> , qui continent in se cavitatem tympani, labyrinthum cochleam, ossicula auditūs, de quibus vide in Tab. de Auditu.
<i>Cavitates</i>	<i>Externi</i> 8.	2. <i>Mamillares</i> seu <i>Mastoideæ</i> , sub processibus mastoideis, pro insertione musculi occipitis recti lateralis.
		2. dictæ <i>Specus Willisi</i> , in quibus fit intumescensia venæ jugularis internæ.
		2. Sub processibus Zygomaticis, pro articulatione maxillæ inferioris.
		2. Supra processibus Zygomaticos, ubi musculus temporalis descendit.

Inter-

- Internæ 6. { 2. Anteriores, pro basi cerebri.
           { 2. Posteriores, in parte postica, pro descentu si-
           nuum lateralia.
           { 2. Minores in latere superiori processus petrosi, pro
           situ sinuum ephippialium minorum.
7. Sinus 2. in utroque osse unus in processu mastoideo, parti inferiori duræ
 meningis sinus respondens.
8. Foramina Externa 6. { Propria 5. { 1. Par Mastoideum, pro introitu venæ
 26.   Paria.   majoris ad sinus laterales.
 Seu Paria 13.   2. Meatus Auditorius.
              { 3. Aque ductus Fallopii, Situs inter
              processum mastoideum & styloide-
              um, pro exitu nervi durioris septimi
              paris.
              { 4. Caroticum Majus, pro transitu ar-
              teriae carotidis in cavitatem crani.
              { 5. Aque ductus Enstachii.
- Commune Unum Zygomaticum dictum, ubi os
 Zygomaticum cum processu Zygomatico osis
 temporum conjungitur & Foramen magnum
 efficitur, per quod musculus temporalis transit.
- Interna 7. Propria 4. { 1. Par Acusticum Meatus Auditorius.
 Paria.   2. pro introitu vasorum sanguiferorum
              ad labyrinthum sub meatu audi-
              torio.
              { 3. pro exitu nervi durioris ad duram
              matrem, supra meatum auditorium,
              prope sinum ephippialium.
              { 4. in parte antica processus petrosi.

Communia	1.	Jugulare, pro exitu venæ jugularis internæ.
	2.	Caroticum Majus, pro ingressu arteriæ carotidis.
	3.	Gustativum secundum, per quod Ramus nervi parisi gustativi transit.

9. Connexio cum 2. ossibus sincipitis per suturam squamosam, 2. ossibus Zygomaticis, uno cuneiformi, occipitis per suturam lambdoideam, & maxillari.

Tabula 5.

De

Osse Cuneiformi.

Notentur:

1. Nomen.	Vocatur <i>Os Cuneiformi</i> , <i>Sphænoideum</i> , polymorphon, <i>corporum</i> , <i>basilare</i> , <i>os palati</i> .	<i>multiforme</i>
2. Substantia	eius est crassa & maximè inæqualis.	
3. Situs	eius est inter ossa temporum, occipitis & ethmoideum, in parte inferiori cranii secundum longitudinem anterius; secundum latitudinem in medio ad supremumoris vergens.	
4. Figura	admodum est irregularis; attamen in illo anguli viginti duo totidemque latera numerari solent.	
5. Processus	Externi 6.	{ 2. Alares seu aliformes, <i>Pterygoidei externi</i> .
10.		{ 2. Alares s. <i>Pterygoidei interni</i> .
	Interni 4.	{ 2. Temporales seu Apices Ossis cuneiformis.
		{ 2. Anteriores Sellæ turcicæ seu <i>Sellulares</i> five
		{ 2. Equini.
		{ 2. Posteriores sellæ turcicæ seu <i>Sellulares</i> posteriores.
6. Appendix,	<i>Unciformis</i> Styliformis minor in processibus pterygoideis internis situs.	
7. Cavitates	Externæ 2. quæ <i>Alares</i> vocantur, & inter processum alarem externum & internum sitæ sunt.	
8.	Internæ 6.	{ 2. Majores pro situ partis inferioris cerebri.
		{ 2. pro situ glandulæ pituitariæ ad latera sellæ turcicæ.

Una maxima in medio sellæ turcicæ, ubi glandula pituitaria sita est.
Una inter duas processus anteriores sellares.

8. Sinus 2. observantur à vomere divisi, & in narium cavitates desinunt, reperiuntur internè in sella turcica, & dicuntur *Sinus sphænoidei* seu sellæ turcicæ.

9. Foramina Externa	8.	Propria 3.	2. Paria Alaria Externa & Interna,
33.	Paria.	paria.	pro transitu nervorum quinti paris & insignis rami arteriæ carotidis ad sinus sphænoideos.
		{ Communia	Unicum par, pro exitu sinuum ethippialium ad cavitatem narium.
		5. paria.	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Zygomaticum.</i> 2. <i>Foramina orbitaria externa</i> seu <i>oblonga.</i> 3. <i>Palatinum posticum majus.</i> 4. <i>Palatinum posticum minus</i>, pro transitu nervorum ad tunicam palati & radices dentium. 5. <i>Palatinum posticum minus internum.</i>
Interna 8.	Propria 6.	I.	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Orbitarium</i> seu <i>Opticum</i>, per quod nervus opticus transit ad oculos. 2. <i>Foramina orbitaria oblonga interna.</i> 3. <i>Par Temporale.</i> 4. <i>Ovale</i> seu <i>Gustativum primum.</i> 5. <i>Caroticum</i> seu <i>Rotundum minus.</i> 6. <i>Sphænoideum.</i> 7. <i>Impar</i> in sellæ turcicæ medio, sub glandula pituitaria.
paria unum	paria & unum	Impar	
Impar	Impar		

Communia	1. <i>Gustativum secundum</i> , pro
2. Paria.	qvinto nervorum pari.
	2. <i>Caroticum majus</i> , pro insigni
	ramo arteriæ carotidis.

10. *Connexio* est cum Osse frontis, ethmoideo, occipitis, vomere, duobus temporum, bregmatis, zygomaticis, maxillaribus & palatinis.

Not. In infantibus constat ex 4. distinctis ossibus, vel ut alii volunt ex tribus, uno scil. medio, maximo, qvod basin constituit & sellam equinam efformat atque antrosum versus latera duas quasi alas expandit; duobus minoribus alas pterygoideas constituentibus, quæ omnia successu temporis in unum os coalescunt.

Tabula 6.

De

Osse Cribroso.

Notentur:

1. *Nomen.* Appellatur *os cribrosum, Ethmoideum, spongiosum, spongiodenum*.
2. *Situs.* qvi est intrinsecus in media frontis basi ad radices parium, in anteriori parte basis cranii, inter os frontis & Sphenoidis.
3. *Numerus.* Alii volunt ex 2. ossibus constare, sed unicum tantum os est, licet in duas tabulas cribrosas dividatur per processum cristani galli distum.
4. *Substantia* superius est cribrosa tenuis, inferius in cavitate narium cellulosa, tenuis atque spongiosa.
5. *Figura* in cavitate cranii plana & foraminulenta, quadrilatera, in cavitate narium vero sinuosa & inaequalis.
6. *Processus* Externi 7. *Interni* 8. *1. Septinarium superior*, qvod septum narium prominata parte constituit.
- Reliqui 6 vocantur processus *Gradus Scale seu os turbinata.*
- Internus unus acutus, *Crista Galli dictus*, totum os in binas tabulas distingvens.

7. Cavi-

7. *Cavitates* Externæ 6. qvæ sunt in superficie inferiori graduum scalæ.
 Internæ 2. in qvolibet latere cristæ galli una, pro transitu nervi olfactorii.

8. *Sinus* in utroque latere 3. Anterior cellulosis, Medius & Posterior continuo sunt & hiant in cavitatem narium.

9. *Foramina* Externa 8. qvæ sunt apertura finuum ethmoideorum ad cavitatem narium, pro exitu muci separati.
 Interna 2. in tabulis cribrosis, licet plura inveniantur foraminula, ad unum par tamen referuntur, pro transitu filamentorum nervi olfactorii ad membranam narium.

10. *Connexio* est cum 2. ossibus maxillaribus, lacrymalibus, nasi, uno osse frontis, cuneiformi & vomere.

Not. In infantibus hoc os est maximè tenerum & cartilaginosum, neque processus cristæ galli observantur.

Tabula 7.

Consideratis ossibus 8. externis cranii, nunc ordo tangit *ossa cranií interne* qvæ ratione numeri 8. numerantur, & dicuntur

Ossicula Auditus.

Not.

1. *Numerus*, qui consistit ex 4. ossiculis, in qvolibet processu petroso.

2. *Dividuntur* in
 i. *Malleum* qui iterum dispescitur in
 Caput seu Capitulum, ubi sunt.

Duo Condyli una pro connexione

cavitas seu sinulus cum incude per

unicus ginglymum.

Cervicem cuius sunt

Duo processus seu duæ apophyses, alter acuminatus, cui adjacet musculus mallei internus; alter obtusus, cui adhæret musculus mallei externus.

Manubrium seu Caudam, quod duas apophyses habet & tympano connexa est.

2. *Incidem*, dentem molarem referentem cum duobus radicibus, ubi etiam notentur Basis, quæ { 2. cavitates s. pro connexione habet finulos { cum capite malo, condylum { le per ginglym oblongum. { mumi.
- Crura 2. s. unum est breve & latius capitulo prædictum, pro connexione cum osse temporum.
- processus duo. unum longius cum capitulo, cui annexitur os orbiculare.
3. *Stapedem*, & est os orbiculare habens duo latera angustiora & basin latiorem, quæ fenestræ seu foramina ovalia infixa est, & eam exacte claudit, atque connectitur cum osse orbiculari, osse petroso, membrana, quæ foramen ovale claudit, & cum nervo molliori septimi parisi. *Magnus Stago.*
4. *Os Orbiculare*, pars convexa seu capitulum connectitur cum cuius stapedis vertice.
- pars concava seu cavitas excipitur à capitulo cruris longioris.
3. *Usus officiorum* est, sonum exceptum cerebro per nervum acusticum communicare & ad tensionem tympani contribuere.

Tabula 8.

Sequuntur nunc *Ossa Maxilla Superioris*, quorum numerus constat ex 11. Ossibus seu quinque paribus & uno impari.

De

Ossibus Zygomaticis.

Not.

1. *Nomen*. Dicitur *Os Zygomaticum*, jugale.
2. *Numerantur* duo ossa in quolibet latere unum.
3. *Sita* sunt sub oculo lateraliter in parte inferiori temporum, sive parte antica *lateralis calvariae*.
4. *Substantia* maximè firma & solida est atque caret medulla & cavitate.
5. *Figura* representat quinque angulos.

6. Pro-

6. *Processus unicus* est in qvilibet osse, *Externus* dictus, pro connexione cum processu Zygomatico temporum.
7. *Cavitates* { Externa posterius descendens sub-processu Zygomatico.
Internā est interius in orbita oculi.
8. *Foramina* in quo { Propria duo in medio ossis, pro transitu vasorum.
libet Osse 3. } Commune unum magnum, qvod efformatur ex proces-
so Zygomatico & temporali, per qvod transit museu-
lus temporalis
9. Connexio cum osse frontis, temporum, cuneiformi & maxillari.

Tabula 9.

De

Ossibus Lacrymalibus.

Not.

1. *Nomen.* Appellatur *os Lacrymale*, ungvis.
2. *Numerus.* Reperiuntur duo in qvilibet latere unum.
3. *Sita* sunt hæc ossa in cavitate orbitaria interna versus ossa nasalia & efficiunt canthum oculi internum.
4. *Substantia* est tenuis, pellucida ac valde fragilis.
5. *Figura* est ovalis sive pyriformis.
6. *Processus* unus oblongus in medio pro insertione ductus lacrymalis,
7. *Cavitas* una, pro situ glandulae lacrymalis externæ ejusqve ductus.
8. *Foramen* unum, *Punctum Lacrymale*, commune, dictum, pro exitu la-
crymarum in narium Cavitatem.
9. Connexio in qvilibet latere cum osse frontis, ethmoideo & maxillari.

Tabula 10.

De

Ossibus Maxillaribus.

Not.

1. *Nomen.* Dicuntur, *Ossa Maxillaria*, palatina ^{antica} posterior, *Maxilla Superior*
propriè sic dicta.
2. *Numerus*, qvibinūs est in qvilibet latere unum os.
3. *Sita* sunt sub oculo & osse Zygomatico prope nasum.

4. *Substantia* superius circa orbitam oculi est *mollis & tenuis*; inferius circa dentes admodum firma.
5. *Figura* maximè irregularis & inæqualis; attamen ad novem angularem refiri solet.
6. *Cavitates* Communes 23. in qvolibet latere 4. Propriæ 16. qvæ sunt *Alveoli dentium*, qvibus dentes insiguntur.
7. *Foramina* Propria 5. in qvolibet latere II. Communia 6.
8. *Connexio* in qvolibet latere cum osse frontis, nasi, lacrymali, cribroso, unciformi, zygomatico, palatino posse atque vomere.
1. *Cavitas orbitaria*, qvæ maximam partem oculi inferiore continet.
2. - *suborbitaria*.
3. - *palatina superior*.
4. - *inferior*.
1. *Orbitarium* inferius, pro transitu nervorum paris quinti.
2. & 3. in *fissura orbitalia externa*, pro transitu nervorum in cavitatem *narium*.
4. *Palatinum anticum*, pro transitu nervorum ad *palati* tunicam.
5. Apertura sinuum maxillarum ad cavitatem *narium*.
1. Pro cavitatem *narium* efformanda.
2. Pro transitu nervorum ad oculos, qvod dicitur *Fissura oblonga orbitalia externa*. *Sphæno Max.*
3. *Palatinum posticum majus*.
4. - minus externum.
5. - internum.
6. *Lacrymale*, qvod commune est cum osse lacrymali.

Tabula II.

De

Ossibus Nasalibus.

Notentur.

1. *Nomen.* Dicuntur *Ossa nasalia*, nasi, *narium*.
2. *Numerus.* Constant ex duobus ossibus, in qvolibet latere nasi unum est, & per suturam *narium* medium dividitur,

3. *Sia*

3. *Situs.* Locata sunt hæc ossa intra binos oculos in medio faciei.
4. *Substantia* est *tenuis* & *solida*,
5. *Figura* est *quadrangularis* & *quadrilatera*.
6. *Cavitas* una in quolibet osse.
7. *Foramina* 2 in { *Proprium* unum in latere nasi.
quolibet latere. } *Comune* magnum sive introitus externus narium.
8. *Connexio* cum osse frontis, maxillari, cribiformi & nasi proprio.

Tabula 12.

De

Ossibus Palatinis.

Notentur:

1. *Nomen.* Vocantur *Ossa Palatina* sive *Ossa Palatina postica* ad differentiam ossium maxillarium sive palatinorum anteorum.
2. *Numerus.* Per coagmentationem sive lineam dividuntur in bina ossa.
3. *Sita* sunt ad palati extremum, ubi narium foramina ad fauces tendunt atque palati amplitudinem efficiunt.
4. *Substantia* tenuis quidem, sed solida, firma ac dura est.
5. *Figura* habet quinque angulos. *Alium refert figurā* duas *sejunctā* ē a vi
6. *Processus unus* in quolibet ossis parte, prope foramen palatinum posticum majus, pro adhæsione firmiori ligamenti uvulæ, *enī op̄t̄.*
7. *Cavitates* duæ { 1. *Cavitas supra palatina.*
2. *Cavitas infra palatina.* }
8. *Foramina* in quo- { 1. *Palatinum posticum majus.* } *pro nervi gustati-*
libet osse 3. { 2. - - minus internum. } *torii & rami noni*
{ 3. - - - externum } *paris transitu.*
9. *Connexio* in quolibet latere cum osse palatino antico sive maxillari, cunei-
formi & vomere,

Tabula 13.

De

Vomere.

Not.

1. *Nomen.* Dicitur *Vomer*, os ἄγρυπνον sive solitarium.
2. *Numerus.* Unicum tantum os est.
3. *Situs.* Erigitur è medio palati sursum, nariumque partes instar septi distinguunt à se invicem.
4. *Substantia.* superius est crassa, inferius autem tenuis.
5. *Figura.* triangulum refert.
6. *Cavitates.* 3. { 1. Superior, in qua os cuneiforme quiescit.
{ 2. & 3. Laterales.
7. *Connexio.* cum osse cuneiformi, cribroso, duobus ossibus palatinis posticis & anticus, duobus scilicet maxillaribus.

Tabula 14.

De

Maxilla Inferiori.

Not.

1. *Nomen.* Dicitur solum *Maxilla Inferior*.
2. *Numerus.* est in junioribus duplex; in adultis vero, crescentibus annis, coalescit in unicum os, & quidem circa mentum sive in medio ossis.
3. *Sita.* est sub maxilla superiori.
4. *Substantia.* extus est durissima, validissima, solidissima & crassissima, intus vero fistulosa, vel canaliculosa, pro situ vasorum.
5. *Figura.* est arcualis.

6. Divis.

6. *Dividitur* { 1. *Mentum*, genium sive meson.
in { 2. *Basin* sive *Milon*.
3. *Processus* { *Majores* 4. { *Duo Anteriores acuti Coronae dicti*
qvorum pro receptione musculi tempora-
sunt lis.
8. { *Duo Postiores Obtusi*, *Condyl*i
dicti, pro inarticulatiose cum of-
fe temporum per arthroidianos, &
insertione musculi pterygoidei
externi maxillæ inferioris.
} Minores 4. { 1. in medio menti externi.
qvorum { 2. in medio menti interni, pro in-
sertione musculi quadrati maxil-
lae inferioris.
3. & 4. juxta foramina interna *Pro-*
cessus baseos dicti, pro insertio-
ne musculi pterygoidei interni &
masseteris.
7. *Cavitates* { Externæ 6. { 1. & 2. in medio menti externi.
12. { 3. & 4. à coronis descendunt & vœantur *Cav-*
tates baseos.
Internæ 6. { 5. & 6. inter processus majores procedunt.
{ Duæ in medio menti interni.
Duæ in corpore baseos.
Duæ in processibus majoribus.
8. *Impressiones* sive *Asperitates* duæ.
9. *Canales* duo, circa processus minores, pro introitu & exitu vasorum sanguini-
ferorum & nervorum ad nutritionem dentium abeuntium.
10. *Alveoli* 16. pro insertione dentium.
11. *Foramina*, 2. { Unum Internum seu Minus anticum, pro initio processu-
um, pro introitu rami nervorum qvinti paris & arteriæ
carotidis externe intra maxillam, pro nutritione dentium.
ii qvolibet la- { Alterum Externum sive majus posticum, per qvod dicta
tere vasa extra maxillam emergunt & ad labia, eorumque mu-
sculos & cutem excurrunt.
12. *Connexio* cum duobus ossibus temporum per arthrodiam, mediantibus li-
gamentis & musculis.

Tabula 15.

De

Dentibus.

Not.

1. Substantia exterior est dura, solida, ossa; interior vero cava & porosa.
 2. Numerus ordinarius constat ex 28. ratus ex 32. in qualibet maxilla 14.
 vel 16.

3. Divisio in *Incisores* 4. quorum. *Situs*, qui est in parte anteriori, & medii positi sunt inter cæteros.

Figura. Pars superior seu basis est magna lata, acuta & tenuis; pars inferior seu radix simplex & acuta.

Usus est, alimenta incidendo grossò modo dividere.

Caninos 2. totidem que *Oculares*, 4. quorum. *Situs caninorum* est in maxilla inferiori inter incisores & molares medii, *Ocularum* vero in maxilla superiori inter incisores & molares.

Figura omniū quoad basin est acutior, radix vero est robustior, longior & simplex.

Usus pro apprehensione partium minorum cibi.

Molares sive *Gomphicos*, *Maxillares*, 4. quorum. *Situs* est immediate post caninos & molares in qualibet maxilla.

Numerus ordinarius 16. in qualibet maxilla 8. & quilibet latere 4. rato major vel minor numerus reperitur.

Figura quoad basin est lata & eminentijs acutis praedita; quoad radicem vero duplex, vel triplices, vel etiam quadruples.

Usus est, cibum ruditer preparatum omnino diminuere.

Den...

- Dentes Sapientie 4. in qualibet maxilla 2. in qvolibet latere unus, qvorum situs est immediatè post molares, figura autem & usus idem est ac molarium dentium.
4. Foramen unum in singulis radicibus, pro introitu vasorum ad eujuslibet dentis Senum & nutritionem.
  5. Connexio omnium dentium est in utraqve maxilla per gomphysin sive con-clavationem in suis alveolis.
  6. Usus communis est, alimenta solida incidere & diminuere, vocem & venustatem adjuvare.

Tabula 16.

De Osse Hyoide.

Not.

1. Nomen. Appellatur *Os Hyoides*, *hyoideum*, *hypsiloides*, *lambdoides*, *biconne*, *gutturis*, *lingvae*.
2. Situs, qui est ad fauces, finem lingvae & superiorem partem laryngis, sub maxilla inferiori, & basis adjacet anterius capiti laryngis, respiciunt posterius cornua posteriorem corporis regionem.
3. Numerus. In adultis est unicum.
4. Substantia est mollis & porosa.
5. Figura arcuata maxillæ inferioris ad instar, vel ut alii volunt, repræsentare partem crani bovinum cum carnibus excisam.
6. Divisio in

1. Basin, ubi	Latera 4.	1. Superius, qvod latum est & in cuius medio tuberculum seu processus minor cum una cavitate observatur.
{ Extremitates duæ	2. Inferius, qvod angustum.	{ Sinistra bet, pro articulatione basos cum cornubus.
	3. Anticum, qvod convexum.	
	4. Posticum, qvod concavum est.	
	Connexio cum cornubus majoribus & minoribus.	
2. Cornua Majora duo. In eujuslibet eorum extremitate inferior observatur appendix cartilaginea & connectuntur cornua in principio cum basi per arthrodiam.

D 2

3. Cor-

3. *Cornua Minora seu cornicula duo*, qvæ in principio cornuum majorum prope basin sita sunt, & connectuntur cum basi per arthrodiam.
7. *Connexio est*, qvoad cornua majora cum superioribus processibus cartilagineis scutiformis per valida ligamenta, pluribusque aliis partibus per musculos suos hyoideos.
8. *Usus est*, ut lingvæ sit probasi, ut per ejus motum lingva aliquatenus moveatur, & ut sit origo muscularum plurium lingvæ & laryngis.

SECTIO II.

De Ossibus Trunci.

Tabula I.

De

Spina Dorsis sive Vertebris.

Not.

1. *Nomen generale.* Dicitur generatim *Spina Dorsi*, Græcis *Acantha*, *Rachis*.
Veneris,
2. *Nomen speciale.* Appellatur speciatim *Vertebra*, *Spondylus*, qvia Spina Dorsi ex vertebris componitur.
3. *Sita est* Spina dorsi in parte trunci posteriori & totam quasi basin trunci constituit.
4. *Numerus.* Constat Spina dorsi ex 33. vertebris.
5. *Foramina* Proprium unum, promedullæ spinalis transitu.
vertebrarum Communia duo, in utroque latere vertebrae, pro exitu nervorum ad partes musculosas.
Insuper etiam minora observantur foraminula, pro transitu vasorum sanguiferorum ad nutritionem vertebrarum & medullæ spinalis.

6. *Dixi*.

6. <i>Divisio pluriū vertebrarum.</i>	<i>Generalis in vertebras</i>	<i>Veras</i>	<i>Superiores 24. Colli, dorsi & lumborum.</i>
		<i>Spurias</i>	<i>Inferiores 9. ossis sacri & coccygis.</i>
		<i>Basin, ubi Epiphyses seu appendices duæ ; una superior, altera inferior.</i>	
		<i>Processus 7. qvorum sunt</i>	<i>Duo transversales seu laterales, qvi longiores sunt.</i>
	<i>Specialis in vertebras</i>	<i>Colli 7. superiores, qvorum propria sunt, ut</i>	<i>Quatuor obliqui ; scil. 2. oblique descendentes & 2. obliqui ascendententes. Unus posterior acutus, spinatus, brevis.</i>
			<i>1. Vertebra prima dicatur <i>Atlas</i> seu <i>versatilis</i>, & loco baseos <i>prædicta cavitate una</i> & foramine magno, & loco processus spinati gaudet tuberculo, pro principio duorum muscularum capitum propriorum, scil. rectorum minorum ; & ut processus hujus vertebræ primæ sint longiores, quam reliqvorum colli, processus obliqui sint sinuati superius & inferius, insimul hæc vertebra sinum habeat pro processu dentiformi.</i>
			<i>2. Vertebra secunda appellatur peculiari nomine <i>Epistrophus</i> seu <i>Axix græc. Odontoides</i> ; & habeat processum dentiformem rotundum atque longum, circa quem vertebra prima cum capite tanquam circa axim vertitur ; duo processus obliqui tantum sint condyli, laterales vero perforati.</i>
			<i>3. Seqventium 5. basis superius concava, inferius convexa ; processus bividi, pro commodiori musculo-rum locatione ; laterales perforati & in medio concavi, pro transitu arteriarum cervicalium ad caput, obliqui vero admodum breves, obseruantur.</i>

*meliq solo ordine
distinguuntur.*

- Dorsi s. Thoracis, qvarum 12. sunt & hæc propria habeant, ut
1. Vertebra prima vocetur *Lophia* seu *Eminens.*
  2. Secunda *Maschalister*, *Axillaris.*
  3. Osso sequentes *Pleurite*, *Costales.*
  4. Undecima *Arrephus*, *Stabilis.*
  5. Duodecima *Diacaster*, *Præcingens.*
  6. In omnibus vertebris basis rotunda, inque hujus qvolibet latere, (exceptis ultimis duabus,) duæ cavitates, pro insertione costarum; processus spinati longiores, magisqve acuti & deorsum vergentes, (exceptâ ultimâ,) qvæ perpendiculariter insitit; laterales excavati, (exceptâ duodecimâ,) pro articulatione costarum; obliqui longiores, qvam vertebra- rum colli annotentur.

- Lumborum s. Lumbares 5. qvarum Pro- pria sunt, ut
1. Prima dicatur *Nephritis*, *Renalis.*
  2. Tres sequentes *Acnies.*
  3. Quinta *Aeschalites*, *Firmalis*, *Suf- fulcians.*
  4. In omnibus basis omnium vertebrarum crassissima & maxima; Proces- sus obliqui longissimi; laterales lon- giores, imprimis in tribus mediis vertebris; spinati crassiores, latiores, magisqve recti, pro majori robore in connexione ligamentorum & mu- sculorum, animadvertantur, & o- mnes vertebræ inter se laxius con- jungantur liberiusqve moveantur.

- Ossis Sacri 5. qvarum Pro- pria sunt, ut
1. Os dicatur *Sacrum* & etiam *Os La- tum.*
  2. *Figura* sit triangularis, exterius con- vexa, interius autem concava;
  3. Situm sit hoc os sub vertebris in- star basis,

4. Omnes

4. Omnes vertebræ coaluerint in unum tantum corpus.
5. Processus obliqui omnes coaluerint, exceptis superioribus; Spinati non sint longi, sed obtusi & quasi tuberculæ; laterales vero longissimi & crassissimi, inque horum lateribus externis cavitas oblonga cum variis Condylis minoribus, pro articulatione cum ossibus innominatis, observentur.
6. Cavitas seu Foramen proprium magnum in medio, per quod medulla spinalis transit, sensim augumentatur.
7. Habeat foramina communia 10, lateralia magna, pro exitu nervorum eruralium.

Ossis Cocy-
gis 4. qua-
rum propria-
sunt, ut:

1. Figura ossis sit parva & triangula-
ris.
2. Substantia mollis, cartilagineosa, poro-
sa & spongiosa.
3. Situm sit hoc os in insima truncii
parte, pro sustentatione intestini re-
cti.
4. Processus termen nullos habeat, ex-
ceptis lateralibus, qui tantum sunt
exiles & breves.
5. Destituantur foramine magno &
comunibus.

7. Connexio omnium vertebrarum verarum est in bassi per Synchondrosis, im-
processibus obliquis per artirodiam, cum vertebris inter se & latera-
liter cum costis veris.

8. Uxus vertebrarum & totius Spine est, truncum stabilire & firmare.

Tabula 2.

De Scapula.

Not.

1. *Nomen.* Vocatur **Scapula**, Homoplate, Scophulum, Scapulum.
2. *Situs.* qui est inter primam & quintam costam, à tergo superiorum costarum parti posticæ, instar scuti, incumbens.
3. *Numerus* est binus in quolibet latere una scapula.
4. *Substantia* tenuis & transparens in medio, in processibus vero crassa & spongiosa.
5. *Figura* inæqualem quasi triangulum efformans, internè cava, externè gibba seu convexa.
6. *Divisio* in

Corpus seu	Basin , ubi	Eminentia baseos superior <i>Angulus</i>
Mensam &		Scapula Superior.
dividitur in		Eminentia baseos inferior , <i>Angulus</i>
		Scapula Inferior.
		Latus posticum externum , <i>Dorsum</i>
		Scapula nuncupatur.
Costas seu	Costa Scapulae <i>sive latus superius</i> ab angulo superiori usque ad processum coracoideum;	
Spinas duas		
ubi	Costa Scapula Inferior <i>seu Latus inferius</i> , ab angulo inferiori scapulae ad cervicem usque, dicitur.	
7. *Processus* 4.

Spina Scapulae procedens, à dorso scapulae & à basi usque ad cervicem.
Acromium , humeri mucro, summus humerus, longus, processus externus, supra cervicem ericiens, cum quo latior clavicula extremitas connectitur.
Coracoides , anchoroides, Sigmoïdes , mediorum, inferior & acutus, & cum clavicula connectitur.
Processus brevis seu Cervix Scapulae , ubi eminentia cervicem ambiens dicitur Supercilium Cervicæ , pro connexione cum osse humeri.
8. *Cavi-*

7. *Cavitates* { 1. *Venter Scapulae* in latere interno.
 2. *Interscapulium Superius*, inter costam superiorem & spinam.
 3. *Interscapulium Inferius* inter costam inferiorem & spinam.
 4. Sub processu acromio, pro ascensu musculi supraspinati ad caput ossis humeri.
 5. Sub processu coracoideo.
 6. In cervice, pro connexione cum osse humeri.
 7. *Semilunaria* inter processum coracoideum & primam costam.
 8. In parte antica processus acromii, pro articulatione claviculae.
 9. In parte Superiori processus coracoidei, pro articulatione claviculae.
8. *Impressiones & Eminentiae* in ventre.
 9. Alperitates in processu coracoideo & acromio.
 10. Appendices in quolibet processu & angulo unus.
- II. *Foramina* { 1. in ventre
 3. { 2. in interscapulo superiori } pro transitu vasorum nerveorum &
 3. { inferiori } sanguiferorum.
12. *Connexio* cervicis scapulae cum osse humeri per enarthrosin; processus acromii & coracoidei cum clavicula per artrodiam cum moturnam festo.
13. *Usus*, sustentare & firmare claviculas, costas, os humeri, musculos, pulmones, cor aliasque inferiores ab injuriis externis defendere.

Tabula 3.
 De
Claviculis.

Not.

1. *Nomen.* Vocatur *Clavicula*, Jugulum, furcula, ligula.
2. Sita est clavicula sub imo colli in pectoris summô transversim.
3. Numerus binus, in quolibet latere una.
4. *Substantia* in medio firma, circa extremitates seu capitula, fistulosa, cavernosa & fungosa est.

5. Figura inæqualis, incurvata accedens ad figuram literæ latinæ majoris S.
sive clavis antiquæ.

6. Divisio in Medium, ubi {
 1. Latus Superius, ubi eminentia quædam instar spinæ est, pro principio & transitu musculi mastoidei.
 4. Latera {
 2. Inferius cum cavitate oblonga, pro principio musculi subaxillaris.
 3. Internum } ubi anterius arcus major, posterius
 4. Externum } cavitas semilunaris observatur.
 Extremitates duas, {
 1. Extremitas Anterior, cum capitulo eras-
 sive capitula 2, | so & obtuso, *Catasphage* dicto, pro articulatione cum sterno.
 2. Posterior, cum capitulo plano & lato, *E-
 pomis* dicto, pro articulatione cum cavi-
 tate processus acromii.

7. *Superficies aspera & in æqualis in utraqve extremitate, profirmiori adhaesio-*
ne musculorum & ligamenti circularis.

8. Connexio anterius cum capite ossis sterni & extremitate superiori costæ pri-
mæ; posterius cum processu coracoideo & acromio utroque per arthro-
diam & synchondrosis.

9. *Usus* est, firmare & suffulcire scapulas, ipsumqve brachium & thoracem su-
perius claudere.

Tabula 4.

De T

Costis.

Not.

1. Nomen. Vocantur *Costæ*, pleuræ, spathæ. *Ruptæ et rotulæ ita dicuntur costæ ossa.*
 2. Situs. Locantur ad latera vertebrarum dorsi & protenduntur versus pes.
 3. Substantia postica est ossæ; antica vero cartilaginea prope os sterni, ubi cum illo connectitur.
 4. Figura est semicircularis seu semilunaris & arcum refert.
 5. Numerus. Duodecim in quolibet latere sunt.

6. Deci-

S.	6. Divisio	Generalia in	{ Veras sive Legitimas Costas, qvarum sunt 7. superiores. Spurias sive Falsas, qvarum sunt 5. Inferiores.	
Specialis in	1. Costa- rum vera- rum in	Exremi- tates duas,	Anticam, qvæ lata, & in parte ossea concava est, pro connexione cum car- tilagine per Symphysin, atqve in parte cartilagi- nea insimul condylum habet, pro connexione cum sterno per Syn- chondrosin.	
Medium, in quo La- terta 4.	1. Externum, qvod convexum & asperum, ex quo prodeant ligamenta, qvibus alligantut vertebris. 2. Internum, qvod concavum & glabrum pro commodiori situ viscerum internorum. 3. Superior, ubi s' Externum. 2. Supercilia, { Internum. 4. Inferius, ubi etiā { Externū. 2. Supercilia, { Internū.	Posticam, qvæ tenuis & in- æqualis est atqve dotata processibus sive capituli tribus excepta primâ costâ, & ultimis duabus. Hæc tria capitula sunt { 2. extrema, pro connexione cum basi vertebrarū. unum laterale pro connexione cum processu trans- versali vertebrarum.	2, Spur-	

2. *Spuria* - Extremitatem anticam, quæ est cartilaginosa & acuminata;
rum in Extremitatem posticam, quæ est eadem, uti costarum verarum.
Medium, quod quoque figuram representat verarum costarum.
7. *Sinus seu Cavitas* in cuiuslibet ~~vertebra~~ costæ veræ latere interno observantur per longitudinem excurrens, pro transitu tertiæ arteriæ, venæ & nervi intercostalis vasorumque lymphatorum.
8. *Propria*, 1. Duæ Superiores dicuntur *Antistrophæ seu Recuriae*.
2. Tertia & quarta *Stereæ* sive *Solidæ*.
3. Quinta & sexta *Sternitides seu Costæ sterni*.
4. Septima & octava *Parastyræ* seu *Distractæ*.
Reliqvæ peculiari nomine carent.
5. Costæ superiores & inferiores breves, mediæ vero longiores sunt.
6. Costa suprema omnium maximè curva & brevissima interligitimas.
7. Septima vertebrarum est magis recta & longissima.
8. Costæ spuriæ inferiores tres non immediate attingunt sternum, sed tertia secundæ & quarta tertia costæ &c. annexatur per cartilagineum.
9. *Connexio* verarum & spuriarum est in parte postica cum basi vertebrarum & processu laterali vertebrarum; in antica autem parte costæ superiores cum sterno per Synchondrosis; spuriæ contraria ita, ut cartilago primæ spuriæ cartilagini ultimæ veræ, & cartilago secundæ spuriæ, cartilagini primæ spuriæ, &c. connectantur.
10. *Usus* est, thoracem cum aliis partibus constituere, firmare, musculos cum aliis vicinis partibus, respirationi præprimis dicatis, sustentare, cor, pulmones, aliasque partes inferiores ab injuriis externis defendere &c.

Tabula 5.

De

Sterno.

Not:

1. *Nomen*. Audit *Sternum*, os pectoris, ensiforme, stereon, Xiphoideum.
2. *Situs*. Positum est in anteriori thoracis parte, costis incubbit & insinuitur.

3. Sub-

3. Substantia est molles, sanguis, porosa & quasi semi cartilaginea.
 4. Figura pugionem resert & exterius convexa, interius concava est.
 5. Numerus. Unicum tantum os est. Sed tribus communiter componitur plib.
 6. Divisio in 1. Caput seu Pomum, quod est os supremum, amplius, crassius,
     maxime in parte superiori, inferiori autem angustius, ubi rectitur cum
     altera parte per synchondrosin.

Sinus s. Cavitates 6. 1. Semilunaris in parte superiori capitis.

2. in latere interno ejusque medio, pro descensu tracheæ seu asperæ arteriæ.

3. & 4. sunt Laterales in parte superiori prope semilunarem; Dextra & Sinistra, pro claviculae capite excipiendo.

5. & 6. Laterales; Dextra & Sinistra sub lateralibus clavicularum, pro connexione costæ superioris s. primæ.

Manubrium quod

os longius, cæteris ossibus est. ubi t 3.

Sinulis s. Cavitates. 1. in latere interno, pro motu cordis.
 2. in latere inferiori & interno, pro connexionione cum mucrone.

3. in latere externo inferiori, *Scrofula Cora-
dis dicta.*

4. -- 10. in quolibet latere sterni s. pro inser-
tione costarum s. verarum.

Mucronem. Ubi in ejus fine repetitur Cartilago, quæ dicitur *Ensiformis* seu mucronata, Xyphoides, & nonnunquam bifurcata observatur, insuper quædam cavitates dantur, pro insertione unius vel alterius cartilaginis costarum verarum & spuriarum.

7. *Connexio* est cum duabus claviculis per arthrodiam cum motu obscuro; cum costis per *synchondrosin.* *arthrodian.*

8. *Usus* est, costas firmare, thoracem formare, costas & clavicula excipere, partes interiores ab externis injuriis munire.

Tabu.

Tabula 6.

De

Ossibus Innominatis.

Not.

1. *Nomen.* Dicuntur *Ossa Innominata*, cuneiformia, ossa, coxae, coxæ dicis.
2. *Situs*, qui est utrinque ad latus ossis sacri.
3. *Substantia* est admodum crassa, dura & solida, in acetabulo autem tenuis.
4. *Figura* irregularis & inæqualis.
5. *Numerus.* Inqvilibet latere unum.

6. *Divisio* in 1. *Os Ileum* 1. *Nomen.* Audit *Os Ileum*, ileon vel Laganon,
cujus;
2. *Figura* est triangularis.

3. <i>Divisio</i> in	1. <i>Marginem</i> sive <i>Semicirculum</i> & <i>Spina Ossis Ilei</i> vocatur, atque est pars superior latissima, ubi sunt duæ Eminentiae asperæ, & dicuntur <i>Super-</i> <i>celia</i> vel <i>labra</i>, unum <i>Externum</i>, alterum <i>Internum</i>. 2. <i>Spinam</i> <i>ossei</i> <i>ilei</i> <i>anticam superio-</i> <i>rem</i>, quæ est pars antica acuminata. 3. <i>Spinam Posticam</i>, & est eminentia postica marginis ossei ilei, <i>tuber</i> <i>ossei</i> <i>ilei</i> <i>dicta</i> 4. <i>Spinam</i> <i>anticam inferiorem</i>, & est eminens <i>acetabulo</i>. 5. Partem exteriorem, quæ <i>Dorsum</i> vocatur.
4. <i>Cavita-</i> <i>tes</i> 4.	1. Major, quæ venter ossis ilei audit. 2. Minor, quæ est circa spinam inferio- - rem anticom. 3. Media, quæ partem superiorem ace- - tabuli constituit. 4. Sub spina postica.

5. *Proprium.* Amplius est in sceminiis quam viris, pro commodiori uteri expansione tempore partus.
6. *Connexio* cum osse sacro in parte postica & cum osse ischio & pubis in parte inferiori per Symphysis seu concretionem.
2. *Os Ischion,*
cujus:
1. *Nomen.* Appellatur *Os Ischien*, ischium, os coxendicis, coxa, cotyledon, Schia.
  2. *Situs* est inter ilium & os pubis.
  3. *Figura* est irregularis & inæqualis.
  4. *Diviso* in partes 3. { 1. Superiorem.
{ 2. Inferiorem.
{ 3. Anticam.
5. *Processus*
1. Major obtusus, qui dicitur *Tuberculum*, à quo multi oriuntur musculi.
  2. Minor acuminatus, qui vocatur *Spina ossis Ischii* ~~et~~ *Supercilium*, & est circulus cartilagineus cavatæ acetabuli circumductus, qui multorum musculorum origo est.
6. *Cavitas*
tes 4. in
quolibet la-
tere.
1. Major seu profunda, quæ dicitur *Acetabulum*, seu quæ majorem & Inferiorem partem acetabuli constituit, pro capite femoris excipiendo.
  2. Est inter acetabulum & tuberculum.
  3. Inter Spinam & tuberculum.
  4. Posterior seu pars major & inferior *In cavigula magni leviorum*, reflectitur Muclellus *Obturator* in-
  5. ternas, it portio foraminis magni ovalis.
7. *Impressiones* & *Asperitates* variae circa tuberculæ, pro initio variorum musculorum.
8. *Connexio* est cum osse ~~Ischii~~ superius, ^{tan} posterius ~~Ischii~~ ^{tan} *qui anterius* cum osse pubis.

3. *Os Pubis.*
cujus:
1. *Nomen.* Dicitur *Os Pubis*, pectinis.
2. *Situs* est in anteriori & *infima* parte ossium inno-
minatorum.
3. *Figura* est irregularis admodum & inæqualis.
4. *Numerus* binus, in quolibet latere unum.
5. *Divisio* s. 1. Anticam.
in 3. par-
tes:
6. *Sinus* s.
Cavitates
4 in quoli-
bet latere.
1. *Pars Foraminis maximi Thyoidei*
superior.
2. Pro transitu vasorum cruratium &
spermatorum in latere externo.
3. Pro situ vesicæ urinariæ, in latere in-
terno.
4. Pars minor anterior acetabuli.
7. *Connexio* cum osse sacro posterius; cæterum inter se connectuntur, ita, ut
hæc connexio efformet cavitatem rotundam, quæ *Pelvis* dicitur, pro
situ intestini recti, uteri, vesicæ urinariæ.
1. *Medium*, s. 1. *Internum.*
ubi 4. La-
tera:
2. *Externum*, in quo *Emit-
tientia anterior*, *Spina* ^{obliqua}.
Linea aspera dicta, pro-
pe commissuram cum
osse congenere, observa-
tur.
3. *Superius.*
4. *Inferius.*

SECTIO II.

De Artuum Ossibus.

Caput I.

De Ossibus Artuum Superiorum sive totius Manūs.

Tabula I.

De Osse Humeri.

Not.

1. *Nomen.* Vocatur *Os Humeri*, Brachii, Humerus.
2. *Situs,* qui est in parte superiori manūs.
3. *Substantia.* Est os magnum, validum, durissimum; solidissimum, intus verò cavum, pro situ medullæ ossium.
4. *Figura* est teres, inæqualis, aspera, longa.
5. *Numerus.* In qvolibet latere unicum est.

6. <i>Divisio</i>	Extremitatem superiorem in qua	1. <i>Caput Magnum</i> & rotundum, pro connexione cum Scapulæ cervice per Enarthrosin, ubi circulus Caput hoc ambiens <i>Supercilium</i> , & pars tenuior sub supercilio <i>Cervix ossis humeri</i> vocatur.
		2. <i>Processus</i> 2. f. 1. Anterior s. minor, pro insertione musculi ~~humeri~~ humeri.
3. <i>Sinus f. Cavitates</i> 3.		2. Externus s. major, pro insertione musculi supraspinati & infraspinati humeri. <i>et rotundi min.</i>
		1. Oblonga, inter processus duos, descensu tendinis musculi bicipitis.
4. <i>Impressiones</i>	leves in processu utroqve, pro initio & sine variorum musculorum;	2. pro situ vasorum brachialium in latere postico capitis ossis humeri.
		3. <i>Cervix</i> seu spatium illud concavum, qvod distinguit processus in capite ossis humeri.

F

Extre-

{ Extremitas tem Inferio- rem, in qua:	1. <i>Tubercula</i> 2, f. <i>processus</i>	{ 1. Internus major. 2, Externus minor.
	duo:	
	2. <i>Capitula</i> 3, f. f	1. Internus, pro cavitate interna condyl 3.
{ 3. <i>Sinus</i> f. <i>Ca- vitates</i> 6.	2. Externus, pro cavitate capituli radii.	2. Externus, pro cavitate capituli radii.
	3. Medius, pro cavitate externa se- milunari ossis ulnæ.	3. Medius, pro cavitate externa se- milunari ossis ulnæ.
	4. Profunda in latere postico ossis humeri.	4. Profunda in latere postico ossis humeri.
Medium f. <i>Corpus</i> , in quo Latera 4.	2. in latere antico ossis humeri.	2. in latere antico ossis humeri.
	3. inter tuberculum & condylum externum.	3. inter tuberculum & condylum externum.
	4. inter tuberculum & condylum internum.	4. inter tuberculum & condylum internum.
	5. inter condylum internum & me- dium.	5. inter condylum internum & me- dium.
	6. inter condylum medium & ex- ternum.	6. inter condylum medium & ex- ternum.
	7. <i>Foraminula</i> varia, pro introitu vasorum sanguiferorum ad medullæ ossium nutritionem.	1. Anticum, quod concavum. 2. Posticum, quod convexum. 3. Internum. 4. Externum, quæ convexa sunt.
8. <i>Connexio</i> superius cum scapula per enarthrosin, inferius cum osse ulnæ per ginglymum, & cum osse radii lateraliter per artrodiam,	Tabula 2.	

De

Osse Ulnæ.

Not.

1. *Nomen.* Appellatur *Ulna*, olecranon, facile majus, propygion & cubitus,
quod nomen autem hinc ossa simul denotat os ulnæ & radii.
2. *Situs* ossis ulnæ est inter os humeri & carpum, prope os radii,
3. *Substantia maximè & ossea.*
4. *Numerus.* In utroque brachio unicum est,

5, Figu-

5. Figura est versus longitudinem extensa.

6. Divisio Extremita- tem superio- rem, in qua:	1. proceſſus 4.	1. Anterior & superior, qui Corona Mi- nor;
		2. Posterior crassior, amplior in obtu- sum angulum desinens & longior, qui Corona Major seu Olecranon dicitur.
Extremita- tem inferio- rem, in qua:	2. Sinus seu Cavitates 3.	3. Lateralis depreſſus sive Ancon di- ctus, in latere interno, pro insertio- ne musculi brachiali interni.
	1. Processus 2.	4. Intermedius seu condylus, sive pars eminentior in medio duarum cavi- tatum semilunarium, qui eas à ſe invicem separat.
Medium sive Corpus, in quo:	1. Processus 2.	1. Semilunaris f. Semicircularis, Sy- gmoidea externa. 2. " - - - interna.
	2. Sinus f. cavitates 2.	3. Minor externa lateralis, proconnexi- one capitis radii.
Anguli seu Spinæ 3.	1. Processus 2.	1. Minor f. capitulum vel Tuberulum, pro cavitate ossis radii in extremitate inferiori.
	1. Latera 3.	2. Acutus, Styloides styliformis, pro li- gamento cubitum cum carpi articu- lo firmans.
7. Connexio superius cum osse humeri per ginglymum & cum radio lateraliter per arthrodiam; inferius cum radio & ossibus carpi per arthrodiam. ging. late.	1. Lateralis in centro processus minoris.	1. Lateralis in centro processus minoris.
	2. Levius inter capitulum & processum styloideum pro radio excipiendo.	2. Levius inter capitulum & processum styloideum pro radio excipiendo.
	3. Internum glabrum.	3. Internum glabrum.
	1. Externus vel Spina, Crista, osſis ulnae, pro principio ligamenti transversalis.	1. Externus vel Spina, Crista, osſis ulnae, pro principio ligamenti transversalis.
	2. Anticus obtusus.	2. Anticus obtusus.
	3. Posticus depreſſus & acuminatus.	3. Posticus depreſſus & acuminatus.

Argy. lat.

Tabu-

Tabula 3.

De

Osse Radii.

Not.

1. **Nomen.** Vocatur *Radius*, os cubiti minus, facile minus, cercis, parapygion,
2. **Situs,** qui est inter os humeri sive brachium & carpum, prope os ulnae.
3. **Substantia,** quæ solida, dura & ossea est. *intus spongiosa, cava in medietate.*
4. **Figura gracilis, & parte superiori tota teres.**
5. **Numerus.** Unicum os est in quolibet brachio sive manu.

6. Divisio	Extremitatem superiorem, in qua:	1. Caput magnum; rotundum in ambitu laterali, in supremitate autem <i>Cavitas superficialis</i> cum suo <i>Supercilio</i> , pro connexione cum os humeri per artrodiem. <i>ratio figura raro usq; periglymma</i>
		2. Capitulum parvum laterale , pro insertione in cavitatem minorem externam lateralem ossis humeri per inarticulationem superficialem. <i>g. ingl. laterale</i>
	Extremitatem Inferiorum, in qua:	3. Cervix ossis radit , quæ est pars tenuior sub capitulo magno.
		4. Processus insignis sub capitulo magno, pro fine musculi bicipitis.
	Extremitatem Inferiorum, in qua:	1. Processus { 1. in latere externo cum superculo. <i>stylo</i> , 4. { 2. 3. 4. in latere postico tres; Internus, Externus & Medius.
		2. Sinus seu cavitates { 1. <i>Lateralis</i> , quæ recipit parvum ulnae processum. 5. { 2. in latere externo, pro connexione ossis carpicotyloides. 3. in latere interno, pro excipiendo condylo ossis carpi Semilunaris. 4. & 5. in latere postico, pro situ tendinum muscularum ad digitos abeuntium.
	Medium s. Cor. s. I. Latera 3. pus, in quo:	1. Anticum concavum. 2. Posticum convexum 3. Externum glabrum & inaequale.
		<i>vex</i> <i>cavus</i> <i>conspicuum</i>

2. Spinae f.
 Anguli 3. } 1. Spina Radis. Angulus internus,
 pro insertione ligamenti trans-
 versalis.
 2. Anticus &
 3. Posticus, qui ambo sunt obtusi.
 7. Connexio superius cum osse humeri & ulnae; inferius lateraliter cum osse ul-
 nae, primo osse carpi Cotyloideo & secundo ossiculo Carpi Semilunari,
 utrinque per Arthrodiam.

Tabula 4.
 De
Ossiculis Carpi.

Not.

1. Nomen. Dicuntur *Ossicula Carpi*, Strobiloidea, brachialia, Rascetæ, it. *Carpus*.

2. Situs, qui est in anteriori manu parte, inter metacarpum & cubitum.

3. Substantia est mollis, porosa & ex parte ossea.

4. Figura irregularis.

5. Numerus. In quolibet carpo 8. duplice serie locata numerantur.

6. Divisione, ubi in quo: 1. Os Cotyloides, 1. Capitula 1. Condylus major, pro connexione

Scaphoidea. in qvo: 3. cum radio.

2. - minor, pro connexione cum ossiculo semilunari.

3. - oblongus, pro connexione cum trapezio & trapezoide.

Caritas una profunda, pro articulatione cum osse Maximo carpi.

2. Os Semilunare, in qvo: 1. Capitula 1. Condylus major, pro articulatio-

ne cum radio.

2. - minor, pro articulatione cum ossiculo cuneiformi carpi.

Sinus 2. 1. Superficialis, pro connexione cum osse cotyloideo.

2. Profundus, pro articulatione cum osse maximo & cuneiformi carpi.

- a Listen. hoc
et dr. Trapeziū
multangularū major.*
- Hoc Trapezoide
vel Multangularū
minor.*
3. *Os Cuneiforme*, in quo: { Capitulum unum, pro articulatione cum osse Pisiformi.
Sinus 2. { 1. pro articulatione cum osse Semilunari.
2. pro connexione cum osse unciformi.
4. *Os Pisiforme*, in quo: { Capitulum unum, pro insertione musculi flexoris carpi ulnaris.
Sinulus unicus, pro connexione cum osse cuneiformi.
5. *Os Trapezoides*, in quo: { Sinus 3. { 1. Profundus, pro connexione cum interno primo pollicis.
2. Medius, pro articulatione cum osse trapezio.
3. Minor, pro connexione cum osse cotyloideo.
Capitulum unum, pro connexione cum osse primo Metacarpi.
Processus unus, pro principio musculi Abductoris pollicis.
6. *Os Trapezium*, in quo: { Capitula 2. { 1. Cavitates seu sinus inferiores distinguivit.
2. Pro connexione cum osse trapezoides.
Sinus 4. { 1. pro connexione cum osse cotyloideo.
2. pro articulatione cum osse maximo.
3. & 4. pro connexione cum osse metacarpi primo.
7. *Os Maximum*, in quo: { Capitula 3. { 1. Condylus major, pro connexione cum osse cotyloideo & semilunari.
2. pro articulatione cum trapezio ossculo.
3. Distinguivit duas cavitates inferiores, & est pro connexione cum osse metacarpi primo & secundo.
Sinus 3. { 1. pro connexione cum osse unciformi.
2. & 3. pro articulatione cum osse metacarpi primo & secundo.

8. *Os Unciforme*, in quo:
Processus unus Unciformis dictus , à qvo oritur musculus Flexor digiti minimi proprius. Capitula	1. Condylus major, pro connexione cum osse semilunari & cuneiformi. 3. Condylus medius, pro articulatione cum osse maximo. 3. pro connexione cum osse metacarpi tertio & quarto, & duas cavitates di- stinguit. Sinus seu Cavitates duæ, pro articulatione cum osse tertio & quarto metacarpi.
7. *Cavitas*, qvæ dicitur *Semilunaris* & efformatur ex serie horum 8. ossiculorum carpi in manu, pro transitu tendinum musculorum adduentium.
8. *Connexio* ossiculorum inter se est per arthrodiam & ginglymum, cum motu obscuro; superius cum osse ulnæ & radio cum motu manifesto, inferius cum ossibus metacarpi per arthrodiam cum motu obscuro,

Tabula 5.

De

Ossibus Metacarpi.

Not.

1. *Nomen*. Dicuntur *Ossa Metacarpii*, metacarpi, post brachialia, tenar, torus manū, tubercula manū.
2. *Sita* sunt in parte manū posteriori inter ossa carpi & digitorum internodia.
3. *Numerus*. Quatuor in qualibet manu sunt.
4. *Substantia* est fistulosa, ossea, dura.
5. *Figura* oblonga, gracilis, teres.
6. *Diviso* in, f *Extremitatem Superiorem*.
in qua cavitates & condyli sunt, pro articulatione cum ossibus carpi per ginglymum cum motu obscuro.
- Extremitatem Inferiorem.
in qua tantum condylus major reperitur, pro connexione cum primo internodio digitorum perarthrodiam.

Medi-

Medium, in quo Latera 4.

- 1. Anticum concavum & angustum.
- 2. Posticum convexum & latum.
- 3. Internum &
- 4. Externum quæ aspera sunt, pro firmitiore adhesione muscularum interosseorum.

7. Cavitates 4. in medio ossium sive Interstitia, quæ Spatia Interossea appellantur.

8. Connexio superius cum ossibus carpi per arthrodiam ginglymum cum motu obscuro; inferius cum primis internodiis digitorum per arthrodiam cum motu manifesto.

Tabula 6.

De

Digitis Manuum.

Not.

- 1. Nomen. Dicuntur *Digi**tii*, phalanges, dactyli,
  - 2. Situs, quie est in suprema manus parte, supra metacarpum.
  - 3. Substantia est dura, solida, ossea.
  - 4. Figura oblonga teres.
  - 5. Numerus quinquenarius in qualibet manu:
1. Pollex.	r. Index.
2. Index.	3. Medius.
3. Medius.	4. Annularis.
4. Annularis.	5. Auricularis.

6. Divisio. Dividitur qui-
libet digitus in Inter-
nodia 3. s. 1. Internodi-
um primum,
in quo:

Extremitas superior, ubi cavitas profunda est, pro
connexione cum ossibus metacarpi, excepto pol-
licis internodio primo, qui connectitur cum tra-
pezoide.

Extremitas Inferior, ubi Capitula 2. cum interme-
diæ cavitate sunt, pro articulatione cum superiori
extremitate internodii secundi, excepto pollice,
ubi caput magnum & 2. capitula minora reperi-
untur, pro situ ossiculorum Sesamoideorum.

Medi-

{	Medium, in quo La- tera 4.	1. Anticum latum, planum & excava- tum.
		2. Posticum angustum, convexus.
		3. Internum &
		4. Externum quæ convexa sunt & li- neis asperis dotata, profirmiori adhæsione muscularum lumbri- cum digitorum.
{	2. Internodi- um secun- dum, in quo	Extremitas superior, ubi 2. cavitates cum interme- dio condylo, pro articulatione cum extremitate inferiori primi internodii, dum capitula duo ex- tremitatis inferioris primi internodii ab his dua- bus cavitibus excipiuntur, & intermedius con- dylus illius intermediae cavitati inferitur.
		Extremitas Inferior, ubi 2. Condyli cum inter- mediâ cavitate, pro connexione cum extremitate superiori tertii internodii per ginglymum.
{	Medium, ubi etiam <i>Latera 4.</i> , ubi in primo inter- nodio observantur,	
{	3. Interodi- um Tertium. in quo :	Extremitas superior, quæ etiam 2. cavitates & con- dylum intermedium habet, pro articulatione cum extremitate inferiori secundi internodii.
		Extremitas inferior, ubi tantum <i>Asperitas Semili- naris</i> est, pro insertione tendinum muscularum digitorum communium & propriorum.
		Medium, quod gaudet Lateribus 4, sicuti in reli- quis internodiis.
7.	<i>Connexio</i> est per motum manifestum in internodio primo per Enarthrosis cum ossibus metacarpi, in reliquis duobus internodiis inter se per gin- glymum cum motu valde libero.	
Not.	In Internodiorum connexione extus inveniuntur <i>Officula</i> à magni- tudine seminis selami, <i>Sesamoidea</i> dicta, pro repletione interstitiorum, firmatione articulorum ossium, & ratione numeri, magnitudinis & crassitie valde variant;	

Caput II.

De

Ossibus Artuum Inferiorum sive totius Pedis.

Tabula I.

De

Osse Femoris.

Not:

1. Nomen. Dicitur Femur, Femen, M^ro^cs. 2. Situs, qui est in parte inferiori, inter ossa innominata & ossa eruris. 3. Substantia est durissima, satis valida, intus autem excavata, prolocatione medullæ ossium. 4. Figura. Est longissima omnium in toto corpore & maximum, incurvatum interius & anterius. 5. Numerus. In quolibet latere unum os, ut circa os humeri attenditur. 6. Divisio in Extremitatem Superiorem in qua:	1. Caput Magnum, pro insertione in acetabulum ossium innominatorum per Enarthrosin. 2. Supercilium, quod instar crustæ cartilagineæ caput magnum ambit. 3. Cervix sive Collum inter caput magnum & processum trochanterem majorem. 4. Processus: 1. Trochanter Major sive Rotator, qui est superior externus, ubi variis musculi inseruntur. 2. Trochanter minor seu Rotator, qui est inferior & internus & multos musculorum tendines ossis Femoris recipit. 3. Posticus in principio linea asperæ. 5. Cavitas 3. 1. In centro capitis magni, pro alligatione ligamenti teretis. 2. In trochantere majori. 3. In trochantere minori, pro insertione musculi iliaci interni.

Extre-

<i>Extremitatem Inferiorum in qua</i>	1. <i>Processus</i> 2 s. capita cartilagine tecta, <i>Tubercula</i> dicta, qvæ respondent duabus cavitatibus ossis tibiae, scil. <i>Tuberculum</i>	<i>Internum.</i> <i>Externum.</i>
	2. <i>Condylus</i> Externus longus, internus brevis.	
	3. <i>Cavitas</i> f. <i>Sinus</i> 1. Anterior f. communis, pro situ pe- tellæ.	
	4. 2. Posterior inter 2. condylos, & Sa- phes dicitur, pro principio ligamen- ti teretis.	
	3. Inter supercilium & <i>tiberculum ex-</i> <i>ternum.</i>	
<i>Medium,</i> <i>in quo Latera 4.</i>	4. Inter supercilium & <i>tiberculum in-</i> <i>ternum.</i>	
	1. Anticum glabrum & convexum.	
	2. Posticum concavum & <i>Linea e-</i> <i>spera</i> præditum.	
	3. Internum glabrum & concavum.	
	4. Externum glabrum & convexum.	

7. *Connexio* superius est cum os innominato in acetabulo per Enarthrosin, in-
ferius cum patella & osse tibiae per Ginglymum cum motu manifesto.

Tabula 2.

De

Patella.

Not.

1. *Nomen.* Dicitur *Patella*, Mola genu, rotula, epigonaton.
2. *Situs*, qui est inter os femoris & ossa cruris.
3. *Substantia* est externè dura & ossea, internè p̄rosla & spongiosa; in infanti-
bus tota patella est cartilaginea.
4. *Figura* est lata, maximè irregularis, umbonem representans; attamen ad
sexangularem refertur.
5. *Numerus*, In qualibet artu inferiori unica tantum est.

6. Divisio in

- Latera 2.
1. Anticum convexum & inæquale.	1. Cavitas externa major.
2. Posticum concavum, in quo	2. - minor.
	3. Condylus intermedius, inter duas cavitates, pro connectione cum osse femoris & cruris.
	4. Superclivium, quod ambit latus posticum.

7. *Connexio*, quæ sit cum osse femoris & cruris per Ginglymum.
8. *Ilsus*, qui est, firmare articulationem femoris & cruris, ne facile laxentur.

Tabula 3.

De
Osse Tibiae.

Not.

1. *Nomen*. Vocatur *Tibia*, facile maius, canna major, oneme.
2. *Situs*, qui est inter os femoris, patellam & ossa tarsi, cui lateraliter apposita est Fibula.
3. *Numerus*. In quolibet latere sive pede unicum os est.
4. *Substantia* est crassa, ossea, dura, solida, internè excavata, pro situ medullæ ossium.
5. *Figura*. Extenditur versus longitudinem, & triangularis atque trilateralis observatur.

6. *Divisio* Extremitatem Superiorem, ubi:
1. Sinus f. Cavitates	1. & 2. Majores oblongi, pro exceptione 2. tuberculorum extremitatis inferioris ossis femoris.
	3. Minor in parte antica processus medii, pro transitu vasorum & ligamenti tibiae.
	4. Minimus superficialis, pro connectione fibulæ.
	5. In parte postica processus medii, pro situ glandulorum mucilaginosorum.
	6. Inter tuberculum internum & supercilium.

2. Pro-

2. *processus*
- Extremitatem Inferiorum, in qua:*
- { 1. *Sinus seu Cavitates*
  - 2. *processus*
  - 3. *Latera*
  - 4. *Angulos*
- 5.
1. *Anticus sub Genu Tuberculum anteriorius dictus.*
2. *Posticus, capitulum laterale dictus, pro insertione in cavitatem extremitatis superioris fibulae, cum qua connectitur.*
3. *Medius sive Tuberculum intermedium, inter 2. cavitates majorcs, pro articulatione cum osse femoris per ginglymum.*
4. *Tuberculum externum pro initio & fine variorum musculorum artuum inferiorum.*
5. - *internum*
1. & 2. *Duae profundae & insignes, Externa & Interna dictae, in parte externa, pro articulatione cum primo osse tarisi.*
3. *Superficialis oblonga, in latere externo, pro receptione capituli seu processus inferioris fibulae.*
4. *In parte postica taleoli sive maleoli interni.*
1. *Taleolus seu Malleolus Internus.*
2. *Intermedius, Condylus dictus, inter duas cavitates, pro articulatione cum talo.*
3. & 4. *Externi, Anterior & Posterior, pro principio & insertione muscularum quorundam.*
1. *Internum glabrum & convexum.*
2. *Externum concavum & glabrum.*
3. *Posticum concavum & Aspera Linea praeditum.*
1. *Anticus, qui apex, Crista, Spina vocatur.*
2. *Internus obtusus & depresso.*
3. *Externus acutus & depresso.*
- G 3
3. *Foras*

3. *Foraminula* qvædam, pro introitu vasorum sanguiferorum, ad nutritionem medullæ ossum.

7. *Connexio* superius cum osse femoris per ginglymum, lateraliter superius cum osse fibulæ per arthrodiā, cum motu obscuro, cum patella per arthrodiā; Inferius cum osse primo tarsi seu astragalo per ginglymum cum motu manifesto & lateraliter cum osse fibulæ per arthrodiā cum motu obscuro.

Tabula 4o

De

Fibula.

Not.

1. *Nomen.* Vocatur *Fibula*, canna minor, os socile minus, sura, perone, os tibiæ minus.

2. *Situs*, qui est inter os femoris & ossa tarsi, lateraliter cohæret cum osse tibiæ.

3. *Substantia* uti præcedentis, solida, dura & ossea.

4. *Figura* triangulum aliqua ex parte referens.

5. *Numerus.* In quolibet pede unicum est.

6. *Divisio* in Extremitatem Superiorem, ubi

1. *Appendices* 2. Antica, pro fine musculi eruris bicarpitis.

2. Postica, qvæ dicitur *Capitulum rotundum*, pro connexione cum tibia.

7. *Sinus* 2. 1. Inter appendicem anticam & posticam.

2. In ipso capitulo rotundo, pro receptione processus seu capituli posticii extremitatis superioris tibiæ.

Extremitatem Inferiorrem, in qua:

1. *Appendices* 2. Malleolus seu Taleolus Externus, & est in latere externo.

2. In latere interno, pro connexione cum osse primo tarsi.

8. *Sinus* 2. 1. inter duas appendices. 2. in latere postico Malleoli interni, pro transitu muscularorum totius pedis.

Medium, in qvo	1. Latere 3.	1. Internum convexum.
		2. Externum concavum, pro situ mu- sculi peronæi postici.
	2. Anguli 3.	3. Posticum inæqvale, pro initio mu- sculi solæi.
		1. Anticus, qvi dicitur <i>Spina Fibulae</i> .
		2. Internus acutus.
		3. Externus obtusus.
7.	<i>Connexio</i> superius cum lateraliter cum tibia per arthrodiam cum motu ob- scuro; inferius lateraliter cum tibia & astragalo perarthrodiam, utrin- que cum motu obscuro.	

Tabula 5.

De

Ossibus octo Tarsi sive Pedii, de Astragalo.

Not.

1. *Nomen.* Dicitur *Astragalus*, *Talus*, os balistæ, quatrio, astrius.
2. *Situs*, qvi est immediate sub extremitate inferiori ossis tibiæ & Fibulæ.
3. *Substantia* est durissima, ossea & solida.
4. *Figura*, qvæ est fermè cubica.
5. *Numerus.* Unicum os in qvolibet pede.

6. Divisio in	1. Superius in qvo	1. <i>Capitula</i> 2, qvæ spon- dent duobus sinibus extremitatis inferioris ossis tibiæ.	pro conne- xione cum osse tibiæ
		2. <i>Sinum unum interme- dium</i> , qvi recipit capi- tulum s condylum in- termedium extremi- tatis inferioris tibiæ.	
7. Latera sex	2. Inferius in qvo	1. <i>Condylus oblon- gus & rotundus</i> pro articulatione cum osse calcanei.	per gingly- mum cum motu ma- nifesto.
		2. <i>Cavitas obliqua</i> . per ginglymum.	
	3. <i>Anticum</i> , ubi caput magnum, qvod excipitur ab osse naviculari,	1. Condylus oblon- gus & rotundus pro articulatione cum osse calcanei.	per gingly- mum cum motu ma- nifesto.
		2. <i>Cavitas obliqua</i> . per ginglymum.	

4. Posit.

4. Posticum,	1. Appendices dux leves.	pro connexione
in quo	2. Sinulus interme- dius.	cum Calcaneo.
	5. Externum, in quibus cavitas superficialis , pro	
	6. Internum, connexione cum fibula.	

7. Connexio superius cum osse tibiae per ginglymum cum motu manifestissimo,
inferius cum osse calcanei per ginglymum cum motu obscuro ; cum osse
naviculari per enarthrosis cum motu obscuro ; posterius iterum cum osse
calcanei per ginglymum , internè cum fibula per arthrodiam cum motu
obscuro.

Tabula 6.

De

Calcaneo.

Not.

1. **Nomen.** Vocatur *Calcaneum*, Calcepedis, calx, pterna, scelis
2. **Situs** ejus est sub astragalo & partem posticam pedis externi constituit.
3. **Substantia** est durissima, & ossea.
4. **Figura** irregularis , oblonga tamen , maximum os & crassissimam omnia una
osculorum tarsi.

5. **Numerus.** Unicum est in quolibet pede.

6. Divisio in	1. Superius ,	1. Capitulum latum amplum.	pro connexione cum
	in quo	2. Sinus oblongus & superficialis.	osse tali.
	2. Inferius , ubi	1. Processus magnus, 2. Cavitas aspera & oblonga.	ubi musculi, Flexor internodii secundi, quadratus plantæ, thenar pedis, abdu- cens minimi digiti pedis &c. origi- nem trahunt.
		3. Anticum , in quo cavitas superficialis, pro receptione capituli ossis Cuboidis.	

- Latera 6. { 4. *Posticum*, ubi pars eminentior dicitur *Projectura calcanei*, & in qua *Impressiones* & *asperitates* non nullæ, pro insertione tendinum musculorum, gastrocnemii externi, interni & solæi, qui tendines conjunctim efformant *Chordam Magnam Achillis*.
 5. *Internum*, in quo *Sinus insignis*, pro transitu venarum, arteriarum, nervorum, tendinum musculorum pedem introsum moventium & digitos fletentium.
 6. *Externum inæqvale*, per quod etiam tendines variorum musculorum transiunt.
 7. *Connexio* superius cum osse astragali per ginglymum, cum osse cuboideo per arthrodiam, utrinque cum motu obscuro.

Tabula 7.
De
Osse Naviculari.

Not.

1. *Nomen*. Appellatur *Os Naviculare*, *Scaphoides*, *Cymbiforme*.
 2. *Situs*, qui est in parte interiori pedis inter astragalum & tria ossa cuneiformia.
 3. *Substantia* dura & ossea.
 4. *Figura* oblonga cymbæ ad instar.
 5. *Numerus*. Unicum est in quolibet pede.
 6. *Divisio*, in {

1. Superius convexum, late & inæqvale.
 2. Inferius angustum & inæqvale.
 3. Anterior concavum & gibbosum, in quo *Sinus* 4. & *capitula* totidem reperiuntur, pro connexione cum tribus ossibus cuneiformibus.

- Latera 6. { 4. Posterior, in quo *Sinus insignis*, pro excipiendo capite magno tali.
 5. Internum, ubi condylus parvus, pro fine musculi tibiaci postici.
 6. Externum convexum & asperum.

7. *Connexio* anterior cum tribus ossibus cuneiformibus per ginglymum, posterior cum osse tali per enarthrosis, utrinque cum motu obscuro.

Tabula 8.
De
Osse Cuboideo.

Not.

1. *Nomen.* Audit *Os Cuboideum*, cubiforme, polymorphion, os tesserae, grandinosum, *Cuboides*,
2. *Situs.* Iacet inter os Calcaneum & duo ossa metatarsi, prope os naviculare & cuneiforme medium.
3. *Substantia* solida & dura.
4. *Figura* cubica.
5. *Numerus.* Unicum in quolibet pede.
6. *Divisio* in

1. Superius latum & inæquale.

2. Inferius, { condylus parvus, Ca- } perqvam mu-
in quo { vitas in condyli me- } sculus pero-
dio superficialis, { naeus posticus
tarsi transit.

3. Anterior. { Sinus duo, } pro eonnectione
in quo { Capitulum inter- } cum quarto &
medium. inter { quinto osse me- } duos hos sinus. tatarsi,

4. Posterior, in quo capitulum breve, pro con-
ne xione cum calcaneo.

5. Internum, ubi capitulum rotundum breves
pro articulatione cum osse cuneiformi me-
dio.

6. Externum angustum & in æquale.

7. Connexio anterior cum osse quarto & quinto metatarsi per ginglymum, cum
motu obscuro; posterior cum calcaneo; inferius cum osse cuneiformi
medio, utrinque per arthrodiam cum motu obscuro.

Tabu-

Tabula 9.
De
Osse Cuneiformi Majori.

Not.

1. *Nomen.* Dicitur *Os Cuneiformi Majus*, innominatum majus, Sphænoideum inferius.

2. *Situs.* Jacet inter os primum metatarsi & os naviculare.

3. *Substantia.* Solida & ossea est.

4. *Figura.* cunei majoris instar.

5. *Numerus.* Unicum in quolibet tarso est.

6. *Divisio in*

{ 1. Superius convexum & angustum.

2. Inferius inæquale, latum & concavum.

3. Anterior, in quo sinuli & condylī nonnulli, pro connexione cum osse primo metatarsi.

{ Latera 6.

4. Posterior { Capitula duo, pro articulatio-
ubi { Cavitas una inter } ne cum osse na-
hæc duo capitula } viculari.

5. Internum, in quo sinus levis, pro insertione musculi tibiæ antici.

6. Externum, { Condylī duo. } pro articula-
ubi { Sinus unus Semī tione cum os-
circularis inter } ie cuneifor-
hos duos condy- } mi minori,
les.

7. *Connexio* anterior cum osse primo metatarsi; posterior cum osse naviculari; exterior cum osse cuneiformi minori, utrinque per ginglymum cum motu obscuro.

Tabula IO.

De

Osse Cuneiformi Minori.

Not.

1. *Nomen.* Vocatur *Osf Cuneiforme Minus*, immunitum minus.
 2. *Situs* ejus est inter os cuneiforme majus & medium.
 3. *Substantia*, uti majoris, & ossa & solida.
 4. *Figura* cunealis.
 5. *Numerus.* Unicum in quolibet pede.
 6. *Divisio*, in f
- Latera 6.
1. Superius quadrangulare, latum & parum arcuatum. 2. Inferius angustum, acutum & inaequale. 3. Anticum, in quo Capitula & sinuli quidam, pro connexionione cum osse secundo metatarsi.	1. Posticum, ubi { Cavitas una, } pro connexione Condylus unus, } ne cum osse naviculari. 5. Internum, { unus condylus, } pro articulatione in quo { unus sinulus. } cum osse cuneiformi majori. 6. Externum oblongum, in quo { unum capitulum, } pro connexione { una cavitas } cum osse cuneiformi medio.
7. Connexio anterius cum osse secundo metatarsi; posterius cum osse naviculari;
 interius cum osse cuneiformi majori & exterius cum osse cuneiformi me-
 dio, utringue per ginglymum cum motu obscura.

Tabu-

Tabula II.
De
Osse Cuneiformi Medio.

Not.

1. *Nomen.* Audit *os Cuneiforme Medium* ratione magnitudinis, non situ, os innominatum medium.

2. *Situs.* Adjacet ossi cuneiformi minori & sub tertio osse metatarsi.

3. *Substantia & Figura eadem,* uti & præcedentium cuneiformium ossium.

4. *Numerus.* Unum in quolibet carso.

5. *Divisio*

in

Latera 6.

1. Superius latum & quinque angulare. 2. Inferius acutum & tuberculo in medio prædictum. 3. Anticum, ubi nonnulli sinuli & condylī sunt, pro connexione cum osse tertio metatarsi. 4. Posticum, { Capitulum unum, } pro connexione in quo { Sinus unus, } cum osse naviculari. 5. Internum, { Capitulum unum } pro articulatione ubi { semicirculare, } cum osse cuneiformi minori. Cavitas una. formi minori. 6. Externum, in quo sinus levis, pro connexione cum osse cuboideo.

6. *Connexio* anterius cum osse tertio sive medio metatarsi; posterius cum osse naviculari; interius cum osse cuneiformi minori, utrinque per gingivum cum motu obscuro; exterius cum osse cuboideo per arthrodiam cum motu obscuro.

Tabula 12.
De
Ossibus Metatarsi.

Not.

1. *Nomen.* Dicuntur *Ossa Metatarsi*, prætapedii, plantæ, pectinis, soleæ.

2. *Situs,* qui est inter ossa tarsi & digitos pedis.

3. *Substantia extus ossa*, dura, intus fistulosa, pro situ medullæ ossium.

4. *Figura secundum longitudinem extensa.*

5. Numerus in quolibet pede quinquevarius.
6. Divisio in:
 Extremitatem superiorum, in qua:
 in latere antico Sinus & condyli in 5, ossibus reperiuntur, pro connexione cum ossibus tribus cuneiformibus & osse cuboideo.
- Extremitatem inferiorem, ubi caput magnum rotundum est, pro connexione cum primo internodio digitorum.
- Medium, in quo
- Latera 4.
1. Superius latum & convexum, una cum Linea aspera, profirmiori adhaesione membranae muscularum communis.
  2. Inferius angustum & concavum.
  3. Internum,
  4. Externum, quae utique sunt convexa.
7. Propria quae sunt in osse primo Metatarsi:
1. Capitulum reperitur in superiori extremitate lateris inferioris.
  2. Sinulus superficialis in ipso processu, pro fine musculi fibularis seu peronaei postici.
- in osse quinto metatarsi, in quo capitulum exiguum, & quidem in extremitate superioris lateris externi, pro receptione musculi fibularis seu peronaei antici.
8. Connexio superius primi ossis metatarsi est cum osse cuneiformi majori, secundi ossis cum cuneiformi minori, tertii cum cuneiformi medio, quarti & quinti cum osse cuboideo per ginglymum cum motu obscuro; inferius cum internodiis primis digitorum per enarthrosin; lateraliter superius & inferius, in & externè inter se invicem per arthrodiam cum motu obscuro.

Tabula 13.
De
Digitis Pedum.

Not.

1. *Nomen.* Dicuntur *Digiti*, phalanges, dactyli.
2. *Situs* eorum est in extrema pedis parte, supra metatarsum.
4. *Substantia* est solida, ossea, intus excavata, pro situ medullæ ossium.
3. *Figura* oblonga teres, uti digitorum manuum, sed breviores, ita, ut pollex digitorum pedis sit longissimus, seqvens brevior, & sic porro, & ultimus brevissimus; cum in manu digitorum medius sit longissimus.
5. *Numerus.* In quolibet pede sunt 5. digiti:

1. Pollex.	D
2. Index.	
3. Medius.	
4. Paramesus.	

 5. Minimus.

6. <i>Divisio</i> Dispelicitur quilibet digi- tus in Inter- nodia 4. sive Pholanges:	1. <i>Internodi-</i> <i>um primum,</i> <i>in quo :</i>	<i>Extremitas Superior</i> , ubi Sinus profundus, pro exceptione capitulo magni ossium metatarsi. <i>Extremitas Inferior</i> , in qua capitula 2. & Sinu intermedio reperiuntur, pro articulatione cum extremitate superiori internodii secundi. <i>Latera 4.</i> 1. Superius convexum glabrum. 2. Inferius concavum, latum & Li- <i>nâ asperâ</i> dotatum, pro firmiori adhäsione ligamenti circularis. 3. Internum, 4. Externum, quæ bina sunt con- <i>vexa.</i>
	2. <i>Internodi-</i> <i>um secun-</i> <i>dum, ubi</i>	<i>Extremitas Superior</i> , in qua duo sinuli profundi cum interjecto capitulo, pro connexione cum extremitate inferiori internodii primi. <i>Extremitas Inferior</i> , quæ capitula 2. cum intermedia cavitate habet, pro inarticulatione cum extremitate superiori internodii tertii.

Medi-

Medium, ubi { 1. Superius convexus,
 Latera 4. { 2. Inferius concavum, pro insertio-
                  ne musculi perforati.
                  { 3. Internum.
                  { 4. Externum, qvæ convexa sunt.

3. Internodii Extremitas Superi- { Duo Sinus cum intermedio
 um Tertium. or, in qvæ
 ubi:

capitulo pro connexione
 cum inferiori extremitate
 internodii secundi.
 Asperitas qvædam in latere in-
 terno, pro fine musculi
 perforantis.

Extremitas Inferior, in qvæ etiam Asperitas Semi-
 circularis reperitur, pro insertione tendinum
 musculorum digitorum.

Medium, ubi { 1. Superius,
 Latera 4. { 2. Inferius, } qvæ omnia convexa
                  { 3. Internum, } sunt,
                  { 4. Externum,

7. Connexio Internodiorum primorum superius est cum ossibus metatarsi per
 enarthrosin; inferius cum internodio secundo. Reliqua Internodia inter-
 se invicem inarticulantur per ginglymum, utrinque cum motu mani-
 festo & libero.

Not. *Ossicula Sesamoidea.* (uti in manuum digitis.) reperiuntur interje-
 cta cunctis internodiis digitorum pedum, & differunt ratione magni-
 tudinis: attamen duo ossicula, qvæ adjacent primo internodio polli-
 cis ad caput ossis metatarsi, superant reliqua, qvæ exigua
 admodum sunt.

F I N I S.

Biblioteka Jagiellońska

stdr0025087

